

Bergen Rotary Klubb
gjennom 40 år

1924 – 12. JUNI – 1964

Bergen Rotary Klubb

Stiftet juni 1924.

Charterdato 27/12-1924.

Innholdsfortegnelse

Innledning ved Alf Knag -----	side 1
Året 1924/25 President Henrik Vedeler	" 11
" 1925/27 -"- Carl Schmitler	" 13
" 1927/28 -"- Sig.Rosenlund	" 16
" 1928/29 -"- Thorleif Evanth's	" 17
" 1929/30 -"- Fr.B.Holmboe	" 18
" 1930/31 -"- Aug.Brinkmann	" 19
" 1931/32 -"- Andreas Visted	" 19
" 1932/33 -"- Eilif Amundsen	" 21
" 1933/34 -"- Joh. Müller	" 25
" 1934/35 -"- John Irminger	" 29
" 1935/36 -"- Bjarne Minde	" 30
" 1936/37 -"- Wilhelm Gulbrandsen	" 31
" 1937/38 -"- Johan Gran	" 32
" 1938/39 -"- J.W.Eide	" 33
" 1939/40 -"- Harald Sontum	" 35
" 1940/ - -"- B.V.Holbæk-Hansen	" 36
" 1940/45 FREDAGSKLUBBEN -----	" 39
" 1945/46 President Ole Friele	" 41
" 1946/47 -"- Alf Knag	" 45
" 1947/48 -"- Em. Erichsen	" 48
" 1948/49 -"- B.Mowinckel	" 50
" 1949/50 -"- Santos Danielsen	" 51
" 1950/51 -"- Einar Olsen	" 52
" 1951/52 -"- Bjarne Monsen	" 55
" 1952/53 -"- P.Andersen	" 57
" 1953/54 -"- J.R.Mack	" 59
" 1954/55 -"- C.M.Kjær	" 61
" 1955/56 -"- Fredrik Borchsenius	" 62
" 1956/57 -"- Håkon Johannessen	" 63
" 1957/58 -"- Ragnar Andreas Visted"	64
" 1958/59 -"- Erling Brinchmann	" 65
" 1959/60 -"- F.Poppe Jensen	" 67
" 1960/61 -"- Eilif Åsbo	" 69
" 1961/62 -"- C.L.Godske	" 71
" 1962/63 -"- Gunnar Askim	" 72
" 1963/64 -"- Olav Harald Jensen	" 73
Godskegården -----	" 75

"Slik var det den gang"

Til oppfriskning av gamle minner for de eldre årganger og til orientering for de yngre, har noen av klubbens medlemmer, med ovenstående setning som motto, i løpet av vinteren og foråret berettet om virksomheten og begivenheter fra klubblivet. Til dette festskrift har ca. 25 av klubbens medlemmer levert bidrag, hver i form av en kortfattet beretning om en eller to sesonger. Oppdraget har vært gitt til rotarianere som man kunne regne med hadde særlig godt kjennskap til vedkommende periode.

Forøvrig har klubbens arkivkomité stillet til disposisjon opplysninger, protokoller, dokumenter etc., og har dertil levert en omtale av klubbens stiftelse og de første 2 år samt en generell omtale av dens virke, om menn og møter, om mål og midler.

Da der i løpet av foråret 1924 ble gjort forsøk på å stifte en Rotaryklubb i Bergen, fortonet byens sentrum seg adskillig annerledes enn det gjør i dag. Det var bare 8 år etter den store brannkatastrofen i 1916, og store deler av sentrum var ikke gjenoppbygget samtidig som forretningsbarakkene fra 1916 var fremherskende i det sentrale bybillede. Det gikk tregt med gjenoppbyggingen og nedgangstiden etter forrige verdenskrig hadde satt sitt preg på forholdene. Det kan således nevnes at hele strøket fra Ole Bulls plass til Småstrandgaten var belagt med trebarakker, bortsett fra en enkel tomt, hjørnetomten, "Stenderhjørnet", hvor firmaet N.P.Stender som den første hadde reist sitt moderne forretningshus. Telegrafvesenets kvartal og posthustomten lå øde og nordenfor Torgalmenningen sto det ikke bedre til. Svaneapoteket kneiset i ensom majestet ved Strandgaten, som det første nyreiste hus på den kant.

Bybilledet var altså noe ganske annerledes våren 1924, da to av Oslo Rotary Klubbs medlemmer kom til Bergen for å søke kontakter og for å sondere terrenget med henblikk på å opprette en klubb i Bergen. Det var overrettssakfører Trygve Wegge og disponent Thor Bisgård som hadde fått denne oppgave og der ble i løpet av våren rettet henvendelser til en rekke menn i byen med henstilling om å interessere seg for saken. Resultatet kom ut på forsommeren.

Starten i "Bergsliensalen" på Norge

På foranledning av arkitekt Sinding Larsen, som var nominert som president i Oslo Rotary Klubb for perioden 1924-1925, ble der innkalt til møte på Hotel Norge den 12. juni 1924. Møtet ble holdt i "Bergsliensalen" og var sammenkalt av 5 innbydere, nemlig: Henrik Vedeler, Peter Egidius, Carl Lampe, Bjarne Monsen og Moritz Christensen. Der møtte i alt 17 herrer foruten Sinding Larsen. På dette møte ble Bergen Rotary Klubb stiftet.

Ved anledningen holdt Sinding Larsen et orienterende foredrag og redegjorde for Rotarybevegelsens idéer og mål og ga en kort oversikt over Rotarys historie fra 1905 til 1922, da den fikk fotfeste i Norge. Hans tale formet seg som en varmfølt appell for rotarysaken. Han la særlig an på vennskapet og fremholdt at dette ble utviklet ved at medlemmene møttes i tillit, i offervilje og i fordragelighet. Man skulle tenke fritt, tale fryktløst, tjene uegenyttig og ta alt opp i beste mening. Og ikke minst møte livets alvor med den størst mulige porsjon godt humør.

Sinding Larsens sluttbemerkinger kan ha den samme gyldighet i dag som for 40 år siden:

"I forhold til det store verdenssamfunn vil Rotary ved sin begrensing av medlemskapet alltid bli en liten samling av menn, hvor stor den enn vokser. Men Rotary kan, hvis medlemmene besjeles av den rette rotaryånd, bli den surdeig som trenges for samfunnets utvikling og vekst."

Han sluttet med å lese Kiplings dikt "If" i Ole Thommesens oversettelse.

Forsamlingen ble så enig om å stifte klubben og følgende erklærte å ville bli medlem og underskrev protokollen egenhendig som stiftere:

Henrik Vedeler	Håkon Stender
Karl Sande	Chr. Lange
Peter Egidius	Fred. B. Holmboe
Hans B. Fasmer	Carl Lampe
Emanuel Reimers	Gottfred Vedeler
Bjarne Monsen	Einar M. Nielsen
Carl Fonahn	Birger Lund
Einar Oscar Schou	Moritz Christensen
Carl J. Schnitler	

Til styret ble valgt:
Henrik Vedeler, formann
Carl Schnitler
Peter Egidius
Hans B. Fasmer
Carl Lampe, kasserer
Moritz Christensen, sekretær.

BERGEN ROTARY KLUBB
1925

H-Stender • Birger Lund • G.Vedeler • K.Sande • C.Fonahn • Bj.Monsen • E.O.Schou • Chr.Lange
Einar Nielsen • C.Schnitler • H.Vedeler • P.Egidius • C.Lampe • F.Holmboe

Det ble besluttet at klubbens faste ukentlige møtedag skulle være fredag, og møtetiden fra kl. 19 til 20.

To av de 17 som var med på stiftelsesmøtet falt fra med én gang, uten å ha deltatt i et eneste møte senere. Et annet medlem falt fra etter et halvt år. De første ordinære møter ble holdt på Hotel Rosenkrantz, eller Bergens Folkehotel, som det het den gang. Delvis ble også møtene henlagt til medlemmenes privatboliger.

Om vekst og arbeid

Det første år var som sagt medlemsantallet 15. I 1925 kom der inn 6 nye medlemmer så tallet steg til 21. Det følgende år ble der invotert 9 medlemmer. I 1927 ble der tatt inn 5, og i utstillingsåret 1928 ikke mindre enn 13 nye medlemmer. Dette er det største antall medlemmer som har vært opptatt noe år i klubben. Medlemsantallet kom dette år opp i 37. De følgende år frem til 1940 var tilveksten fra 2 til 8 medlemmer pr. år. Ett år, i 1933, ble ingen nye medlemmer opptatt, og den gjennomsnittlige ekspansjon pr. år var 4 medlemmer. Ved 15 års jubileet i 1939 var medlemsantallet oppe i 69.

Klubben har etter at den, frem til 1928, hadde sikret seg en solid og tallmessig sett rimelig grunnstamme, alltid søkt å la utvidelsesarbeidet foregå i et avbalansert tempo, for at de nye medlemmer skulle få tid til å bli akklimatisert og føle seg hjemme i klubben. Derved har den oppnådd at den gode kameratslige ånd og tone, som er noe av en livsbetingelse for rotaryklubben, alltid har vært fremherskende. Under hensyntagen til byens kultur- og næringsliv hva kvalifikasjoner angår, har klubbens mål samtidig vært å skaffe sosialt interesserte og verdifulle medlemmer inn som aktive rotarianere. En naturlig jevn utvikling og vekst av klubben har vært målet.

Når Bergen Rotary Klubb den 12. juni 1964 kan se tilbake på 40 års virksomhet, så kan vi med trygghet si at ingen annen klubb i Bergen, ingen forening, ingen institusjon kan vise en slik jevn, trygg og stor møtevirksomhet som den Rotaryklubben kan se hen til. Og vel neppe heller til slike allsidige, varierte og interessante møteprogrammer.

Uke etter uke, fredag etter fredag, år etter år, har klubbvennene kommet sammen, vinter og sommer.

La oss se på noen tall. De vil gi et innblikk i virksomheten og gi en anelse om det arbeid som ligger bak det hele.

Fra og med stiftelsesmøtet 12. juni 1924 og til og med det siste møte, som avvikles i første halvår 1964, har Bergen Rotary Klubb holdt i alt 1740 ordinære møter. Hertil kommer en

*President- og sekretærmøte
15.—16. august 1931.*

Det var planlagt diverse festligheter i anledning av dette møte, bl.a. en fest i Engelsgårdens skøtstue og en utflukt til Lysekloster og Solstrand. Vårt medlem, fotograf Einar Jensen (Atelier K.K.) fremstillet ved den anledning noen morsomme «situasjoner» ved hjelp av illustrasjoner fra Nils Bergslisens malerier, foto av den gamle «man o waren» Nordstjernen m.v. Menyen var også illustrert. Noen «smakebiter» gjengis.

Viseverten Leif Grung på jakt etter hovedretten.

del andre møter og konferanser, bl.a. "Club Assemblies", distriktskonferanser, festmøter etc. "Fredagsklubben"s møter i krigstiden er heller ikke tatt med. De utgjorde 209, således at møtetallet med disse kommer opp i 1949.

På disse møter har der hittil, når dette skrives, (april 1964) vært holdt i alt ca. 1615 foredrag og kåserier. Hvor mange komité-møter, styremøter osv. som har vært holdt i disse 40 år, er det umulig å få oversikt over.

Tenker vi på alt det forhånsarbeid som disse møter og foredrag har kostet, utarbeidelse av manuskripter, studier, innhenting av opplysninger, statistikk etc., får vi uvilkårlig en dyp respekt for klubben og klubbarbeidet.

Nuvel, det er ikke bare tallene som taler. Vi skal også se litt på resultatene, så vanskelig det enn kan være i et slikt tilfelle med en rotaryklubb, som ikke opptrer utadtil og som ikke søker reklame for seg selv, men bare søker anledning til å være til gagn. Rotary skal være inspirasjonskilden og et hjelpemiddel til å fremme forståelse for de oppgaver og retningslinjer, som Rotary har trukket opp. Vi skal være varsomme med å uttale noe om resultatene. En gjennomlesning av denne forholdsvis kortfattede beretning om klubbarbeidet gjennom disse 40 år, vil imidlertid gi et grunnlag for en bedømmelse.

Det er en mengde saker som i løpet av vel 1700 møter har vært fremme til omtale eller til behandling i klubben. Det har vært sagt med en viss rett, at klubben er en smie, eller et verksted, hvor gode tanker og idéer kastes frem, hvor der reises spørsmål, fremlegges planer og hvor store og små saker blir gjenstand for behandling og diskusjon.

Idéer, som senere er blitt fremmet gjennom andre kanaler, det være seg kommersielle, industrielle eller andre av samfunnets organisasjoner, har ofte vært luftet først i Rotary. Men rotaryklubben som sådan gir ingen uttalelse utadtil og opptrer heller ikke som organisasjon utadtil i den slags spørsmål.

Når f.eks. Bergen Rotary Klubb i sin tid med store ofre både fra klubbens og fra medlemmenes side, gikk til innkjøp av Godskegården for å drive kursvirksomhet der, så var det ikke for å stille klubben i relieff. Det var for å sette en god plan ut i livet og dermed gagne samfunnet. Det var heller ikke for å få noen reklame for seg, at klubben årvisst satte opp premier ved landbruksutstillinger, men det var for på denne måte å skape et bedre forhold mellom by og land, idet vi derved la for dagen

På fisketuren: Tr. Schönfelder,
Platou, Fr. Andersen,
Karl Sande, Gunnar Bradley,
Ragnar Mowinckel, Chr. Brun,
Georg von Erpecom og
Andreas Visted.

I kjelleren: Carl Lødrup,
Th. Platou (Oslo), Rolf Sundt,
John Irminger, Georg von
Erpecom, Anders Tornøe og
Th. Evanths.

Nederst sorger John Walter for
sin del av menyen.

at byens folk hadde interesse av og forståelse for gode ydelser innenfor landbefolkningen.

Det var heller ikke for å bli nevnt i avisene at vår klubb i sin tid startet sommerkoloni for mindreårige barn. Det var for å yde service av samfunnsmessig art på et område hvor der hittil ikke var ydet tilstrekkelig av samfunnet.

Rotary International er i dag en stor organisasjon som spenner over alle verdensdeler og ca. 100 forskjellige nasjoner. Bergensklubben har såvel som de øvrige norske og utenlandske klubber, i årenes løp beskjeftiget seg med mange oppgaver, og av vidt forskjellig art. Det arbeid som er nedlagt, er utført i håpet om å gagne andre.

I de første år opptok Bergensklubben spørsmålet om premieoppgaver - og allerede i 1924 kom den første oppgave, som tok sikte på ungdommen og var av sosial karakter. Den neste kom i 1927 og angikk hvilke krav der må stilles til våre naturlige jordbruksprodukter. Denne oppgave vakte stor interesse over det hele land og den premierte besvarelse ble trykt og fordelt i stor utstrekning.

Det ble hvert år oppnevnt en "By- og Land-komite" innen klubben for å tilgodese samarbeidet mellom byen og dens oppland. I dette arbeid har banksjef Torleif Evanths vært en foregangsmann. De årlige vestlandske bondestevner, som han har arrangert og stått i spissen for i en årrekke, er blitt en fast årlig tilbakevendende begivenhet. Institusjonen er blitt av stor betydning for et bedre forhold mellom land og by og for en bedre forståelse av såvel byenes som bygdens forskjellige interesser.

Der ble videre utdelt ærespremier ved jordbruksutstillinger. Det var kjøpmann John Runshaug som i sin tid tok initiativet til dette.

I 1928 fremkastet overlege Schönfelder tanken om en koloni, sommerkoloni, for barn under den skolepliktige alder. Denne plan vant straks gehør og ble satt ut i livet under stor oppslutning og innsats fra medlemmenes side.

Av de andre saker som klubben har opptatt må bl.a. nevnes skogsaken, som alltid har ligget den varmt på hjertet. Inspirert av daværende formann i Trondhjem Rotary Klubb, Arne Høegs forslag og appell om at de norske klubber burde oppta arbeid for skogsakens fremme, ble der i november 1931 arrangert et stort skogmøte. Skipsreder Georg von Erpecom var dagens foredragsholder.

Han var som han selv sa, amatør på området, mens hans foredrag bar preg av en innsikt, en kjærlighet og en interesse for saken, som virket inspirerende. Han hadde selv i løpet av den tid han hadde eiet Lysekloster, plantet ut over 400 000 planter. - "Og intet sjakktrekk i min egen forretning, det være seg aldri så heldig, har gitt meg den intense glede, som den å se de 100 000 - hundre tusener - av unge spirende grønne grantrær strekke seg i høyden mot lyset, og bevisstheten om at hvert år som går skapes der verdier av blivende verdi for landet og for de kommende slekter. For et skogkledd Norge er et vakrere og rikere Norge".

Skogssaken fikk seg mange nye venner den kveld og Skogsselskapet mange nye medlemmer.

Arbeidsløshetsproblemet i mellomkrigstiden var et av de spørsmål som gjentagne ganger ble behandlet i klubben, og diverse forslag til avhjelp ble fremlagt og diskutert. Likaså var freds- og nedrustningsspørsmål oppe til behandling.

Angrep på Rotary

Innen Rotary så man i begynnelsen av 30-årene og fremover, med sterk bekymring på nazibevegelsen i Tyskland. Der var den gang et fellesdistrikt for Østerrike og Tyskland, nr. 73. Den første klubb ble grunnlagt i Wien i 1923, og to år senere kom den første klubb i Tyskland, i Hamburg. I begynnelsen av 1933 var der i distriktet 50 klubber, hvorav 36 i Tyskland og 14 i Østerrike, med et samlet medlemstall på i alt 1740.

Nasjonalsosialistene begynte dette år å gå til angrep i forbindelse med Paul Harris' besøk høsten 1932. Partibladet "Volksparole" i Dresden rettet et voldsomt angrep på Rotary, som ble beskyldt for å være "et maktorgan for jødedommen". Det ble videre sagt at det fremgikk "uimotståelig at en rekke tyskere, som spiller en ledende rolle i det offentlige liv, med eller mot sin vilje blir benyttet til, under ledelse av prominente jøder, å befeste og forevige høyfinansens herredømme over det tyske folk".

Dette angrep på Rotary fikk svar fra guvernøren i det tyske distrikt, som fikk inn en artikkel i en rekke tyske aviser, hvori han gjorde rede for Rotarys mening og hensikt. Dette stagget nazistenes angrep i noen tid, men der hersket utrygghet, og rundt om i Europa var man i klubbene sterkt opptatt av spørsmålet. Der ble nedlagt meget arbeid for å innhente og for å spre opplysning om hva som var sant og hva som ikke var det.

I Bergensklubben var det særlig professor, dr.phil. Aug. Brinkmann, som orienterte om dette brennende spørsmål. Man håpet jo i det lengste at tysk Rotary skulle slippe noen inngrep eller lide noen overlast.

Som kjent lyktes det ikke å stanse agitasjonen mot Rotary, og stillingen ble stadig mere og mere vanskelig for de tyske klubber, og det endte med at Rotary ble forbudt.

Etter krigen

Etter krigen opptok klubben på foranledning av lektor Helmer Haaland, arbeidet med å skaffe korrespondansekurser for evnerike ungdom i avsidesliggende strøk. Resultatet av dette ble betegnet som meget godt.

I juni 1947 stiftet klubben den første Round Table Club i Norge. Den har nå virket godt i 17 år, og er moderklubb for en rekke andre Round Table klubber i landet.

Året etter fremkom professor C.L.Godske med forslag om å kjøpe en høyfjells gård, hvor der kunne drives opplysnings- og studievirksomhet for ungdom på vitenskapelig basis. Idéen fenet, og det tok ikke land tid fra forslag til handling. Høsten 1949 ble fjellgården Kleppe, Osterøen, innkjøpt. Klubben har i denne gård, Godskegården, eller "De ville idéers gård", som den også kalles, sikret seg en perle og et fast holdepunkt i det ungdomsarbeid som er satt i verk, både på nasjonal og internasjonal basis.

Kontakt utadtil og besøk i utenlandske klubber, kommer inn under Rotarys 4. formål angående utviklingen av internasjonal forståelse, goodwill og fred gjennom et verdensomspennende kameratskap mellom menn fra alle yrker. En av de større begivenheter i klubbens historie i 30 årene, var turen til Newcastle-området våren 1933, og de engelske klubbens gjensitt det følgende år, da vår klubb feiret sitt 10 års jubileum.

Bergensklubbens vennskapsklubb i Norden er Aarhus Rotary Klubb. Der har etter krigen vært gjensidige besøk klubbene imellom, og der er mellom enkeltmedlemmer av begge klubber knyttet varige vennskapsbånd. Fra Amerika har klubben i årene etter krigen hatt gjentagne besøk av grupper av rotarianere såvel som av mange enkelte besøk.

Klubbens møtelokaler i "normale" og i kritiske tider.

Rotaryklubben har stort sett vært i den heldige situasjon at den har disponert over gode og hyggelige møtelokaler. I den første tid var det på Hotel Rosenkrantz, og senere avvekslende på Hotel Norge og i logen "Den Gode Hensigt". Fra september 1930 ble Grand Hotel Terminus klubbens faste møtested frem til krigsutbruddet i april 1940. Hotellet ble da besatt av tyskerne, som allerede fra 9. april la beslag på lokalene.

Etter en stans i møtevirksomheten i april og mai, kom man sammen igjen fredag den 28. juni i Grand Café's selskapslokaler, og møtene fortsatte her til slutten av september. Rotary var da kommet inn i tyskernes søkelys, og ble forbudt. Siste rotary-møte ble holdt 27. september. Klubbens protokoller og papirer ble beslaglagt i den utstrekning okkupasjonene fikk fatt i dem. Kassens innhold var "forsvunnet", dvs. gitt bort til veldedige institusjoner.

Tyskerne kunne imidlertid ikke forby at det ble startet en klubb med utelukkende selskapelig tilsnitt, nemlig en sånn uskyldig ting som en bridgeklubb. Rotarianerne stiftet så "Fredagsklubben", som "spilte bridge" hver fredag under resten av krigsperioden, avvekslende på Bellevue og Hotel Norge.

"Fredagsklubben"s virksomhet dauner et kapittel for seg i Bergensklubbens historie. Disse møter ble for rotarianerne som lyspunkter i mørketiden. Der var det nemlig alltid sikre, gode og ferske nyheter fra England. Der fikk man håp og trøst, og der fikk man inspirasjon. Når rotarianerne fredagskveldene famlet seg hjemover i de belgmørke gater, så var gjerne humøret litt lysere enn det var før "bridgemøtet". "Fredagsklubben" sveiset medlemmene bedre og mere sammen enn noen Rotaryklubb kunne ha gjort på vanlig vis. Dette vennskap og samhold fra disse dager kan spores den dag i dag i Bergen Rotary Klubb.

Under okkupasjonstiden i Frankrike møttes rotarianerne i en del byer hemmelig, trass i Gestapo. President i R.I., Frank Spain, fortalte under sitt besøk i Bergen i 1951, at det en gang hendte rotarygruppen i Amiens at den under et møte ble overrasket av fienden, en uniformert tysker, som sto i døren. De franske rotarianere ventet med skrekk på det videre forløp. Men "fienden" sa: "Fortsett møtet mine herrer, jeg var rotarianer i Tyskland før krigen".

Fullt så heldig var vi ikke den fredagskvelden, da Bellevue ble omringet av Gestapo under et møte. Det var 5 biler som var rykket ut, og tyskerne kom inn med sine revolvere klar i frakkelommen. Passene ble visitert, garderoben med yttertøy undersøkt, og så ble Eilif Amundsen, klubbens tidligere president og past guvernør, tatt inn i et sideværelse til forhør. Dette øyeblikk ble nyttet til å samle inn visse papirer og dokumenter som muligens kunne bli årsak til ubehageligheter. Der var heldigvis åpen peis på Bellevue og et muntert peisbål flammet opp da tyskerne atter kom inn igjen. Men Amundsen ble arrestert og fikk vannsmekte 20 dager i tysk fengsel.

Til orientering skal opplyses at Amundsen den gang var formann i Bergens Handelsforening, og det var i egenskap av denne stilling han var ettersøkt.

Etter krigen ble møtene holdt på Hotel Norge og avvekslende på Bellevue, senere også på Grand. Et års tid leiet klubben lokaler i Store Parkvei nr. 22, hos fru Olga Rasmussen. Fra 1948 har selskapslokalene i Bergens Haandværks- og Industriforening vært klubbens faste møtsted.

Om møteplikt, klubbarbeid, humør og smil

Av denne beretning om 40 års virke, vil det fremgå at medlemskapet i Rotaryklubben ikke bare har vært å spille en tilhørers rolle på møtene. Der følger arbeid med for dem som alvorlig og inderlig går inn for Rotary. Først og fremst har vi møteplikten. Den gjelder ikke bare overfor ens egen klubb. Er en rotarianer på reise ute i verden, skal han - hvis mulig - avgi møte hvor der finnes klubber.

Rotaryklubbens jevne, sikre og ustanselige møtevirksomhet med foredrag, kåserier, diskusjoner, lysbilleder, filmfremvisninger osv. gjør seg ikke av seg selv. Dette er en av arbeidsoppgavene.

Ledelsen, administrasjonen, sekretariatet, utarbeidelsen, trykningen og distribueringen hver uke av ca. 100 ukebrev, er en annen krevende oppgave.

Det meste av dette arbeid faller selvsagt på styret, og særlig da på president og sekretar. Men også rundt om i klubbens forskjellige komitéer ydes der arbeid. Arbeidet er frivillig, og det er nok ofte slik at det faller på personer som har mere enn nok av arbeidspress på seg i sitt yrke og sitt privatliv ellers. Men der følger glede med arbeidet. Og heldigvis roterer det, så de mest krevende stillinger går på skift.

Der følger også en glede med å vite at klubben utgjør en karakteristisk stemme i det store rotaryorkester, som favner hele kloden med sine toner. Vi vet, at der rundt om i verden er 12 000 klubber som på tilsvarende måte jevnt og utrettelig går etter de samme spor som vi i Bergen.

Det er også en glede å vite - og det gir trygghet - at hver dag holdes der mere enn tusen rotarymøter rundt om i verden. I det vennlige, kameratslige miljø i disse klubber, blir man inspirert til etisk tenkning, man får en videre horisont og bringer nye og gode impulser ut til dem man kommer i berøring med. Noe godt av tanker og idéer kan dukke opp hver dag. Det hender at det er en liten tankegnist som tenner de store utviklingsbål som lyser over verden.

Bevisstheten om alt dette, inngir glede og gleden skaper smil, - et faktum som kan studeres på hvert eneste rotarymøte.

Klubbens tidligere president og mangeårige sekretær, Bjarne Minde, forsto bedre enn noen annen hva humør og smil betyr både for klubb og sak. Han utformet sin mening med følgende ord: "Et anstrøk av lys tone og godt humør, bør få en god og bred plass på våre programmer. Der er mange fordeler ved at man dyrker humøret. Humør av godt hjerte skaper smil - og smil avvebner den mest formidable motstand.

Og slik avvebning, endog i det små, beforder fred og fremmer godt forhold mellom menneskene".

Alf Knag.

president: Henrik Vedeler
Sekretær: Carl Fonahn
Kasserer: Carl Lampe
Styremedlemmer: Peter Egidius
Moritz Christensen

Året 1924-1925

Det første år

Allerede på første ordinære møte ble det vedtatt at kontingenten skulle være kr. 25,- pr. år, og inntredelsespenger kr. 40,-. De siste ble allerede om høsten forhøyet til kr. 50,-. Hilsningstelegram ble sendt til Kristiania Rotary Klubb.

Det er nokså forståelig at klubbens virksomhet i den første tid var noe famlende og likeså at det ikke var så lett å skaffe fyldige programmer, særlig fremover sommeren fra stiftelsesmøtet 12.juni. En må simpelthen beundre de anstrengelser som ble gjort og det udmerkete resultat som ble oppnådd av en ny, uerfaren og tildels helt tilfeldig sammensveiset klubb på bare 15 medlemmer.

supplert

Styret fungerte foreløbig som programkomité/med ceremonimesteren. I referatet fra et av de første møter heter det: "Der samtaltes om forståelsen av Rotarybevegelsen og dens fremgangsmåte, hvorefter man foreløbig skulde arbeide". Det ble henstillet til medlemmene ved eventuell reise til Kristiania å avgi møte i klubben der og studere klubblivet.

Imidlertid klemte den nystiftede rotaryklubb iveri med møter hver fredag. Det første foredrag som ble holdt var "Om inngåelse av og oppløsning av ekteskap og familieforhold under og efter" av o.r.sakfører Egidius. Det neste ble holdt av tannlege Fonahn, og gjalt "Kalkens innflydelse på det menneskelige legeme". Det var medlemmene selv som måtte i ilden, og der ble i løpet av året prestert bl.a. adskillige bransjeforedrag. Formannen, Vedeler, gikk i spissen i så henseende og holdt ikke mindre enn 3 bransjeforedrag.

Det kan være av interesse å se nærmere på de emner som forøvrig ble behandlet på møtene det første år. Vi kan nevne i flæng: Haakon Stender: "Om lås". - "Meget belærende, for fremtiden må alle rotarianere kjøpe sine lås hos Stender", sto det i referatet. Arkitekt Schou om "Arkitektens virke, belyst ved tegninger", direktør Schnitler: "Lidt om børsvæsen", M. Christensen: "Lidt om skofabrikasjon", Chr.Lange: "Kredit og transitforholdene ved Bergen tollsted", Egidius: "Alkohol-lovgiving i Norge", Carl Lampes oversettelse av referat av

R.I.'s presidentens rotarytale ved konvensjonen i Toronto samme år. H.Vedeler: "Om kakao- og sjokoladefabrikasjon", Holmboe: "Om elektrisk belysning og drivkraft", Sande: "Kalkstensindustrien", Bjarne Monsen om "Bøkernes forfald", en orientering om hvorfor der nu for tiden er så dårlig innbinding av bøker i det hele tatt, og hva der aktes at gjøre for at forbedre forholdet", Fonahn: "Om munnpleie".

Det var litt av en begivenhet da klubben for første gang fikk besøk av en rotarianer fra en fremmed klubb. Det var fredag den 3.oktober at man fikk som gjest direktør Carl J. Andresen, som da var medlem av Kristiania Rotary Klubbs styre. Han avga møte også en gang senere på året. Der ble holdt i alt 39 møter det første år med 21 foredrag, hvorav noen med etterpåfølgende diskusjon.

Til inntekt for et hjelpefond eller til dekning av tilfeldige utgifter for klubben, ble der med mellomrom holdt små utlodninger på møtene. Det var gjerne en gjenstand som et av medlemmene hadde med som gave til klubben, f.eks. en bok.

En litt større utlodning ble holdt på møtet 17.april 1924. Til dette møtte rotarianerne frem med litt av hvert. Listen over gjenstandene og givernes navn står oppført i protokollen. Der var bl.a. en halv kasse sigarer, 100 Westminster sigaretter, 1 gjetost, 1 bok, 1 flagg, 1 elektrisk strykejern, 1 kg te, 1 lommekniv, 1 flaske Whisky, 1 par sko, ferielektyre osv. Giverne fikk anledning til å ta ett lodd for kr. 15,-, og der kom inn i alt kr. 180,-. Vinnernes navn er også protokollført og hva de vant. Om det innkomne beløp dekket gavenes kostende, skal være usagt. Etter dagens priser blir beløpet bare en uskyldig brøkdel av gavenes verdi.

Aftenmøte med damer ble holdt fredag den 12.desember i formannens koselige hjem. Der deltok 22 damer og rotarianere. "Først ut på morgensiden sluttet den vellykkede fest", sier referatet.

På møtet 2.januar 1925 ble det opplyst at Rotary International på møtet 27.desember 1924 hadde opptatt klubben og tildelt den charternr.1865.

Klubbens første årsmøte ble holdt 24.april 1925. Det ble holdt i et av medlemmenes hjem, nemlig hos A.von Tangen Jordan. Holmboe holdt et interessant og belærende foredrag - "og forsøkte", som det står i referatet, "at dytte en mengde elektrisitetskunnskap inn i våre hjerner". Deretter var det valg - og så gikk man til bords og tok fatt på pølser og øl.

Rotaryåret gikk den gang fra 1.mai til 30.april neste år.

Fredag den 25.juli var møtet henlagt til et av medlemmenes privatboliger, idet Chr. Lange hadde stillet sin leilighet til disposisjon. Formann og varaformann hadde forfall, så møtet ble ledet av Egidius. Dette var klubbens første møte, kombinert med selskapelig samvær. Her skal siteres et lite utdrag av hva der står om dette i referatprotokollen:

"Derefter holdt Fonahn et særdeles interessant foredrag om en reise i Afrika. Derefter selskabelig samvær. Formannen takket for foredraget. Sekretæren holdt en tale for Schnitler. Der besluttedes sendt et telegram til Kristiania-klubben, forfattet av Schnitler. Fonahn bragte en hilsen fra Kristiania-klubben. Sekretæren holdt en tale for den fraværende formann, Vedeler. Schou holdt en tale for de fraværende damer. Møtet hævedes først etter midnatt. Samtlige vel fornøjet med den første fest".

Nye medlemmer:

A. von Tangen Jordan, Sig. Rosenlund, Jonathan Müller,
Annas Bollmann, Reinhart Monsen, Sverre Nordbye.

President: Carl J. Schnitler

Året 1925-1926

Sekretær: Carl Lampe

Kasserer: Henrik Vedeler

Styremedlemmer: Peter Egidius

Moritz Christensen

Karl Sande

Den nyvalgte president, direktør Carl J. Schnitler, og det nye styre overtok stillingen ved møtet den 1.mai 1925. Etter å ha takket den avgåtte president, Henrik Vedeler, for vel utført arbeid i det forløpne år, redegjorde han for sitt program for det kommende år. Klubben hadde som gjest på dette første møte bergenserens Gunnar Bergh Lampe fra Oslo Rotary Klubb. Lampe opplyste, at det nystartede organ "Rotarianeren" ikke var ment som et tidsskrift utelukkende for Osloklubben, men at det var tenkt som et fellesorgan for samtlige klubber i Norge. Han appellerte til forsamlingen om å sende bidrag til bladet når der var meddelelser av interesse for Rotary.

R.I.'s president, Everett Hill med frue, hadde vært på besøk i Oslo og deltatt i møte og festligheter der. Som representanter ved denne anledning fra Bergen møtte Henrik Vedeler, Sig. Rosenlund - og Chr. Lange. På møtet ga Vedeler referat fra begivenheten i Oslo.

På grunn av sommerferiene og medlemmenes stadige bortreise, ble møtene innstillet i juli og august. Der ble dette år holdt 40 ordinære klubbmøter, hvorav 3 var kombinert med "herreaften"

og av disse ble to holdt i private hjem. Der ble holdt 22 foredrag, samtlige av klubbens egne medlemmer. Av emnene var 8 bransjeforedrag, 3 gjalt reiser og reiseinntrykk, 2 gjalt Rotary og resten gjalt samfunnsspørsmål og diverse emner.

I februar måned innbød klubben gjennom samtlige Bergens aviser og Bergen Krigkaster, til følgende prisoppgave:: "Samfundet og individet, plikter og rettigheter". Deltagelsen ble begrenset til Bergen og omegn, og maksimumalderen ble satt til 25 år. - Oppgaven vakte stor oppmerksomhet og fikk en meget smigrende omtale i byens aviser. Tilslutningen ble også meget stor. Premieutdelingen fant sted 30.april i forbindelse med en selskapelig tilstelning. Til denne var premievinnerne innbudt samt medlem av bedømmelseskomitéen, lektor Asbjørn Stensaker og redaktør Eriksen, Morgenavisen.

Der ble ikke utdelt noen 1.premie, men to annenpremier og en tredjepremie. Ytterligere ble en fjerde oppgave innkjøpt. De beste besvarelser ble senere offentliggjort. I premier ble der utdelt tilsammen kr. 575,-. I november måned ble domprost Iversen overrakt kr. 200,- til utdeling blant trengende konfirmanter.

Året var i vesentlig grad preget av organisasjonsarbeid, idet styret hadde følt det som sin fremste oppgave å søke å tilrettelegge linjene for klubbens fremtidige arbeid.

Utenom gjester fra de norske klubber (Oslo, Stavanger og Trondhjem), hadde klubben dette år besøk av engelske, skotske og amerikanske rotarianere. I juni måned fikk klubben således visitt av 9 rotarianere med damer fra Dublin Rotary Club. Der ble arrangert en fest for disse på Bellevue og som nachspiel ble bergenserne invitert ombord i dampskibet "Araguayo" til fortsatt hyggelig samvær.

Alf Knag.

Nye medlemmer:

Asbj. Bjerke, Sigurd Holst.

President: Carl J. Schnitler
Sekretær: Chr. Lange
Kasserer: Carl Lampe
Styremedlemmer: Reinh. Monsen
Fred. B. Holmboe
A. von Tangen Jordan
Karl Sande.

Året 1926-1927

I strid med Rotarys prinsipp, var der gjenvalg av presidenten, den eneste gang dette har forekommet i Bergen Rotary Klubbs historie.

Der ble i årets løp holdt en rekke meget interessante foredrag, ikke minst bransjeforedrag av klubbens egne medlemmer. Det står imidlertid ikke til å nekte, at programkomitéen kunne ha sine vanskeligheter og bekymringer. Det må erindres, at klubben var bare noen få år gammel, medlemsantallet kun ca. 20, og dertil ingen overflod hva økonomien angikk. Der var på den tid bare fire klubber i landet: Oslo, Stavanger, Trondhjem og Bergen. Det hele var fremdeles så nytt, kommunikasjonene og besøkende klubbene imellom innen- og utenlandske, var ikke kommet i den form de er i dag. Der var nok ingen som den gang kunne tenke seg muligheten av at antallet av klubber alene her i landet, skulle komme opp i over 130, som tilfellet er nu.

Vi måtte føle oss frem med hensyn til hvilke oppgaver vi skulle konsentrere oss om, oppgaver som kunne stå i forhold til de økonomiske løft klubben kunne påta seg. Der ble bl.a. sørget for ferieopphold for endel gutter, som ellers ikke hadde anledning til å komme seg ut av byen i sommerferien. Og det kom meget vel med i disse tunge depresjonsårene, som jo var en følge av de meget triste begivenheter i 1914-18.

Når vi ser tilbake til disse årene, er der vel neppe tvil om at nettopp i en slik depresjonstid hadde både vi og verden forøvrig sterkt behov for en bevegelse med et så utpreget service-ideal som Rotary har. Men like sannsynlig er det vel, at depresjonen skapte visse vanskeligheter for Rotarys utbredelse i den første 10-års perioden, iallfall her i landet. I denne forbindelse kan det nevnes, at en røst fra Rotary i Oslo uttalte sin store tvil om klubb i Bergen, en prognose som utviklingen senere har vist er blitt gjort dyktig til skamme. Men det må tilføyes, at uttalelsen kom før Bergen Rotary Klubb var et faktum.

Det bør nevnes at Reinhardt Monsen i januar 1927 gjorde et meget prisverdig fremstøt for å aktivisere og tilrettelegge alt for de forskjellige komiteés arbeide, idet han holdt et instruktivt foredrag om dette emne, godt støttet av en utredning

av besøkende Oslo-rotarianer Basberg. Dette satte sine tydelige spor etter seg i vår klubb.

Videre kan det nevnes at Rotary International i januar 1927 atter tok standpunkt til nyopprettelser av Rotary klubber i Tyskland - med virkning fra 1.januar 1927.

Nye medlemmer:

Anders Tornøe, Bjarne Minde, Torleif Evanths, Wilh. Rosasco, Leif Ottesen, Alb. Rasmussen, J. Nordahl-Olsen, John Irminger, Johan Müller, Erling Andresen.

President: Sig. Rosenlund

Året 1927-1928

Sekretær: Bjarne Minde

Kasserer: Carl Lampe

Styremedlemmer: Torleif Evanths

Fred. B. Holmboe

John Irminger

Wilh. Rosasco.

Da Schnitler var forhindret fra å fungere som president til 1.juli, overtok Rosenlund vervet straks, og allerede to uker etter, den 13.mai 1927, fremkastet han idéer om en prisoppgave, idet han samtidig stillet et større beløp til disposisjon til premier. Betingelsen var at: "oppgaven ble av en praktisk økonomisk art. Den skulle omfatte beskrivelsen av norske varer, deres fremstilling, sortering og pakning, og være som en appell til den norske produsent, aldri fire på kravet om høyeste kvalitet i sin produksjon". Den nedsatte komité ga oppgaven følgende ordlyd: "Hvilke krav må der stilles til våre landbruksprodukter for å oppnå en bredere og sikrere plass i den innen- og utenlandske omsetning, og hvad bør gjøres for å få kravene gjennomført." Det var en oppgave som traff midt i blinken for opphjelp av norsk landbruksnæring, og det i en depresjonstid, som vår generasjon hverken før eller siden har sett maken til. Tiltaket vakte stor oppmerksomhet og begeistring hos alle interesserte parter, og der kom inn en rekke gode besvarelser. 1.premie kr.500,- ble tildelt sekretær Wilhelm Klose, Oslo. Videre ble innkjøpt et utkast av sekretæren for Det Kongelige Selskap for Norges Vel, Ole Hersoug. Den premierte besvarelse kom ut i trykt hefte. Det er meget interessant å konstatere, at en rekke av de idéer og råd, som herr Klose den gang gjorde seg til talsmann for, siden er blitt til virkelighet i praksis.

I Rosenlunds funksjonstid ble holdt Internasjonal konvensjon i Ostende i juni 1927, hvor vår klubb var representert ved Holmboe. Dessuten deltok Müller, Bjarne Monsen og Chr. Lange.

Videre var der distriktsmøte i Stavanger 5. - 7.mai, hvor Rosenlund holdt foredrag.

C.N.Lampe.

Nye medlemmer:

W. Gulbrandsen, Rolf Sundt, Eilif Amundsen, Gunnar Bradley, John Runshaug, Andreas Visted, J.W.Eide, Oscar Sund, Fr. Andersen, John Walter.

President: Thorleif Evanths

Året 1928-1929

Sekretær: Bjarne Minde

Kasserer: Carl Lampe

Styremedlemmer: Wilh. Rosasco

Joh. Müller

Sigurd Holst

Sig. Rosenlund.

Med sin nære tilknytning til bank, handel og industri, falt det naturlig for vår president Evanths å orientere oss om de aktuelle spørsmål og problemer som på den tid gjorde seg gjeldende. Vi hørte om visse bransjers eksportmuligheter, våre kommunikasjoner, forholdet mellom by og land, klubbvirksomhet, fond or prisoppgave, bare for å nevne noen av de emner som mange av klubbens medlemmer var sterkt opptatt av.

Men det var også andre saker som kom opp i Evanths periode. Jeg nevner klubbens omsorg for barn under skolepliktig alder.

Overlege og alle barns elskede barnelege, Trygve Schønfelder, gjorde seg, sett på bakgrunn av sitt inngående kjennskap til mindrearige barn, deres sosiale og medisinske status, til talsmann for at vår klubb skulle gå inn for å skaffe barn fra vanskeligstillede hjem sommeropphold. Dette så meget mer som det ikke var noen institusjon som var engasjert med slikt arbeide.

Med begeistring gikk klubbens medlemmer inn for saken og den nedsatte komité gikk straks igang med forberedende arbeide. Ved felles anstrengelser lykkedes det å få fastlagt det økonomiske grunnlag, og innkvatering fikk vi, ettersom formannen kunne finne husrom hos kjente, blant forbindelser og hos Rotaryvenner.

Vi startet opp vår barnekoloni med fra 10 til 11 piker og det samme antall gutter, i 1929 og holdt det gående til og med 1934 da vi, innlosjert som vi var på Lysekloster Hovedgård, eier skipsreder og rotarianer Georg von Erpecom, ga alt vi hadde til livsforsikringselskapet Vesta's barnekomité.

Vi satte derved punktum for et arbeide som hadde bragt så megen glede til oss alle og som ifølge Schønfelder som hadde

tilsynet med barnene, hadde betydd så uendelig meget for våre pleiebarn.

Da vår suksess ble kjent bl.a. i Stavanger, ble vi spurt om det kunne komme en fra barnekomitéen til Stavanger for å fortelle om arbeidet og legge opp planen for deres klubb, som ville gå inn for analog barnekoloni.

Som formann i vår barnekomité, som gjennom årene har frydet seg over samarbeidet med Rotaryvenner, bestyrerinner og over samværet med de små barn som i opptil fire uker pr. kuld boltret seg i friske, herlige omgivelser, ble jeg anmodet om å reise til Stavangerklubben, der jeg holdt mitt foredrag for meget interesserte rotarianere.

Leif Ottesen.

Nye medlemmer:

Fritz Rieber, Ragnar Mowinckel, Aug. Brinkmann, Leif Grung,
Harald Sontum, Trygve Schønfelder, Chr. Brun, Joh.A.Mowinckel.

President: Fred.B.Holmboe

Året 1929-1930

Sekretær: Bjarne Minde

Kasserer: Carl Lampe

Styremedlemmer: Aug. Brinkmann

Rolf Sundt

Andreas Visted

Thorleif Evanth.

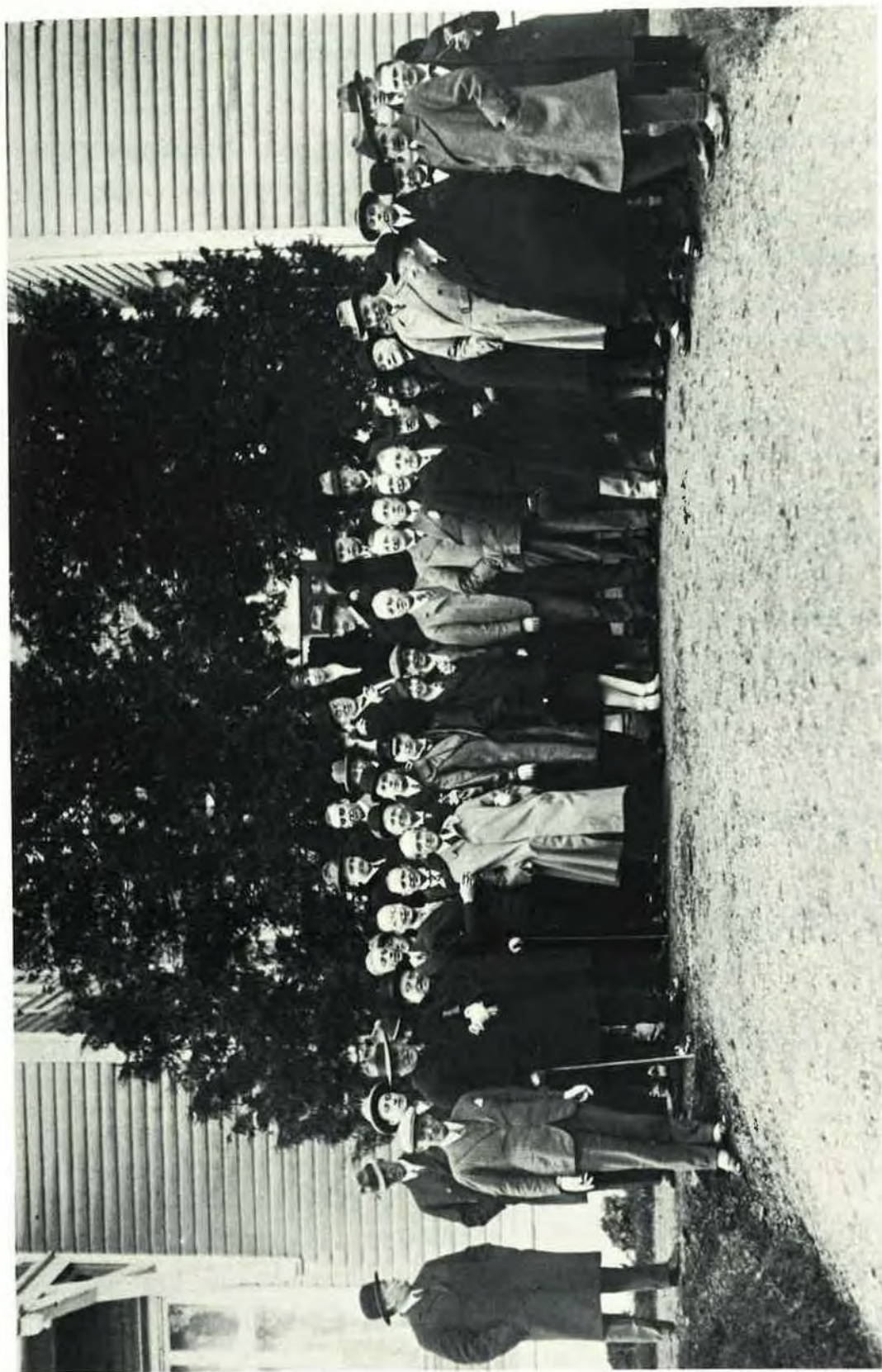
Vårt møtested var den gang D.G.H. etterat vi en tid hadde vært på Hotel Norge. Medlemmer ca. 40 dertil ble opptatt 5 nye medlemmer i perioden.

På forretningsreiser i Sunnmøre, innledet jeg arbeidet for å stifte Aalesund Rotary Klubb, og charterfest ble holdt den 31. august 1929, med min venn og ingeniørkollega Bakke-Fagerborg som president. Klubben har arbeidet utmerket og har i dag 53 medlemmer.

Nye medlemmer:

Hans Blydt Grung, Schjelderup, Wilh. Kahrs, Johan Thomsen,
Einar Jensen.

Første distriktsmøte i Bergen, 27.—28. april 1929. Fra utflukten til Solstrand.

President: Aug. Brinkmann
Sekretær: Bjarne Minde
Kasserer: A. Tornøe
Styremedlemmer: Andreas Visted
Eilif Amundsen
Gunnar Bradley
Fred.B.Holmboe.

Vi fortsatte det påbegynte arbeide for barn under den skolepliktige alder, med stor personlig innsats fra Schønfelder, Ottesen og Rolf Sundts side og Sigurd Holst som finanssjef. Barnekolonien ble begynt i Skilagets hytte på Totland, og senere drevet på Moberg, Søfteland og på von Erpecoms "Lysekloster". Deretter tok, som nevnt, Vesta og Bergen kommune saken i sine hender.

Distriktskonferanser ble holdt i Bergen i 1929. Rotarys 25 års jubileum ble feiret den 21.februar 1930 på D.G.H. ved et riktig festlig bord "med 4 retter". - Presidenten holdt festtalen og manet til fortsatt arbeid for Rotarys sak.

Andreas Vistedes sanger - signert AV - blant annet den kjente "Når om kvarven vor stolte skute svinger" gjorde stor lykke.

Hyggelig hadde vi det den gang, og det har vi det i dag også.

Fredrik Holmboe.

Nye medlemmer:
Johan Gran, Hagb. von Erpecom, Ole Friele, Georg von Erpecom, Carl Lødrup.

President: Andreas Visted
Sekretær: J.W.Eide
Kasserer: A. Tornøe
Styremedlemmer: Eilif Amundsen
Ragnar Mowinckel
Fritz Rieber
J. Nordahl-Olsen
Aug. Brinkmann.

Året 1931-1932

Der var pondus over Andreas Visted når han presiderte i klubben og han var den fødte ceremonimester som kastet glans over alle de fester han på en original måte la opp rammen for. Han var jo lyriker og alle de sanger og viser som han forfattet ga bud om et dyptpløyende sinn. Derfor lever de også for oss utover den anledning de ble skapt for, og vil levendegjøre for oss Andreas Vistedes ånd i alle år fremover. Han har i sannhet beriket oss.

Den utadvendte oppgave klubben arbeidet med i dette Rotaryår, var fremdeles barnekolonien på Os for barn under den skolepliktige alder. Leif Ottesen la ned et oppofrende arbeid på dette felt, ikke bare i dette år, men i alle de år vi drev med barnekolonien. Schönfelder hadde det medisinske tilsyn med barnene, og det var et uforglemmelig inntrykk å se hvorledes barnene flokket seg om Schönfelder, han hadde et barnetekke som det var en opplevelse å se. At resultatet av oppholdet for barnenes vedkommende var utmerket, vitner det om at de tiltok ca. 2 kg i vekt gjennomsnittlig.

Av foredrag som ble holdt, har Ragnar Mowinckels foredrag om sin forretnings organisasjon trådt frem i første rekke. Dette gikk over flere klubaftener og fanget stor oppmerksomhet.

I møte den 27. april ble fremlagt tilbud fra Georg von Erpecom til klubben om å få leie gamlehuset på Lysekloster til barnekolonien. Her ble senere barnekolonien drevet i flere år. På samme møte fremsatte Fritz Rieber forslag om å nedsette en komité som kunne veilede avgangsklassene på folkeskolen med hensyn til arbeidsmuligheter i de forskjellige bransjer. Dette ble gjennomført, og overlærer Olav Hoprekstad har senere gitt uttrykk for sin glede over dette tiltak.

I august måned ble formanns- og sekretærmøte avviklet i Bergen, og lørdag den 15. august om aftenen ble der i Schøttstuene i Engelsingården holdt en fest for de tilreisende og klubbens medlemmer som sent vil glemmes. Festkomitéen med dens formann Leif Grung i spissen, hadde lagt seg ordentlig i selen. Stemningen sto høyt i taket, talenes antall var legio - og selv en skotsk tilreisende prest sto opp og kvad. Langt ut på morgenkvisten endte det med at Leif Grung med sin bil oppførte en runddans om rundetårnet på torvet.

Neste dag var det utflukt til Lysekloster og Solstrand. Georg von Erpecom holdt et foredrag om klosterets historie, og hadde invitert på en formiddagsdrink på sin vakre eiendom. Nevnes må også Georg von Erpecoms foredrag om skogsaken, som helt hadde fanget hans hjerte. Evanths var guvernør dette år, og på et møte overrasket han klubben med et storslått tilsagn om et fond som senere har vært grunnlag for By- og Landfondet.

Men vi var ikke ferdig med festene i dette år. Den 26. februar 1932 ble der avviklet et ball på Grand Hotel Terminus under motto "Tête masqué". Det kan vel være nok for å tilkjenne stemningen, å referere den instruks som medlemmene fikk:

Rotaryfest i den gamle (nedbrente) schøtstue i Engelsingården på Bryggen, 15. august 1931.

Tete Masque på Grand Hotel Terminus 20. februar 1932.

"Tete masqué" 26/2-1932

Instruks

Rotarianerne:

Cylinder med smalt rødt bånd
Rødt slips
Flippskjegg
Whiskers - mustasje
For senere pjolter medbringes lommelerke.

Rotarianerinderne:

Galla, men ingen ny kjole
Full krigsmaling
Parykk eller papirhatt eller
demonisk frisyre
Forøvrig kan kvindene også komme
uten spesielle forarbeider.

Ingen bærer maske.

Nye medlemmer:

Santos Danielsen, Ivar Evensen, Finn de Lange, G. Lindebrække,
Alf Knag, Otto Irgens, Karl Jebsen, Halfdan Sæthre.

President: Eilif Amundsen

Året 1932 - 1933

Sekretær: J.W.Eide

Kasserer: A. Tornøe

Styremedlemmer: Asbj. Bjerke

H. von Erpecom

Leif Ottesen

Fritz Rieber

Andreas Visted.

Eilif Amundsen var ikke det man på gammelt godt Bergensk kaller "snausnakker". Tvertimot, han slapp aldri en tanke fra seg uten at den var gjennomarbeidet og hadde funnet hans egen form. Nedskriveren av disse linjer har det inntrykk at Amundsen var sterkt betatt av Antroposofien og dette preget også hans tanker. Hans fremtreden og fremstillingsevne var tillitsvekkende, og derfor ble han valgt til mange tillitsverv i vårt samfunn også som Guvernør for vårt distrikt.

På det første møte under det nyvalgte styre den 1.7.1932, ret et formannen en hjertelig takk til Evanths for hans kloke og forsiktige ledelse av distriktet i det vanskelige år som var gått. Evanths takket for hyldesten og talte om nødvendigheten av å finne de rette menn til å interessere seg for bevegelsen.

Istedetfor ordinært møte den 5.august, ble foretatt utflukt til barnekolonien på Lysekloster. Etterpå var rotarianerne

Fra Paul Harris' tur på Vestlandet. Pres. Amundsen viser ham Stalheimskleiven som de besteg til fots. Nederst til høyre sluttet kontakten med bergensklubbens fortropp ved Samnangerbroen.

oppom Georg von Erpecoms villa, hvor "glassenes klirring og tørstende tale fylte den blomsterduftende ettermiddagsbris". Derefter gikk turen til Lysøen hvor formannen lokket med smørbrød, øl og dram. Baktefter beså man det vakre landsted og klubbens vikinger så sitt snitt til å gå i vannet.

Et møte som det er verdt å hefte seg ved, var det møte hvor Leif Grung viste seg som en mann med fremtidsvuer. Han omtalte arkitekturens forskjellige epoker på en underholdende og artistisk måte. "I byene kommer skyskraperne til å slå igjennom overalt, gatene benyttes til parkanlegg og trafikkårer. Den moderne arkitektur er ingen degenerasjon, men en regenerasjon, den er endnu i sin vorden".

Paul Harris' besøk i vår klubb begynte med at han ble tatt en tur rundt på forskjellige steder på Vestlandet, men møtet for "emeritus" Paul Harris ble holdt den 12. september på Grand Hotel Terminus. Formannen innledet møtet ved å holde en velkomsttale til Harris. Han uttalte bl.a. at vel var ikke Rotarybevegelsen bare et uttrykk for Harris' egen oppfatning og livsanskuelse, det er almenmenneskelige oppfatninger som ligger bak, men idéen er hans og æren er hans for å ha satt denne storstilte plan ut i livet. Formannen takket Harris fordi han hadde vist oss den vennlighet å komme til vårt møte og gjort det til det mest minneverdige i vår klubb. Paul Harris takket for formannens tale og uttalte at han ved sitt besøk i vår klubb, hadde fått et levende inntrykk av at bevegelsen trivdes utmerket hos oss. Han takket også Friele for hans interessante foredrag om jordlovene. Videre uttalte han at der var sterke bånd mellom USA og Norge. Det norske folkeelement hadde ikke bare tatt det tyngste løft ved nyrydingsarbeidet og bygget opp landet i the Middle West, men også på de åndelige felter hadde det norske innflytterskikt hatt stor innflytelse på amerikansk kultur. Harris sluttet med å si at Rotary aldri har lovet noen velstand, men alltid på sin egen enkle måte søkt å peke på de reelle verdier. Det er ikke flere oppfinnelser verden trenger, men oppdagelsen av en bedre måte å leve på.

Den neste dag ble holdt en meget vellykket fest på Fløyen. Det ble holdt en rekke gode taler, blant annet ble fremført et hyldningsdikt til Harris, laget for anledningen. Harris ble overrakt en mappe av skinn med bilder fra Bergen og Vestlandet. Det må også nevnes at Harris plantet et vennskaps-tre på Lepsøen.

Fra Paul Harris' besøk i september 1932. Utflukt til B.E.V.s kraftstasjon i Sammanger. Harris i midten flankert av direktør Bjercke ved B.E.V. og Eilif Amundsen.

Det som slår en ved gjennomgåelsen av møterefelatene i 30-årene, er den store aktive innsats som klubbens medlemmer, viste ved dagsaktuelle foredrag. Der forekommer ikke noen innbudte foredragsholdere, som noen få eksempler kan nevnes H. von Erpecoms foredrag "Om moderne salgsteknikk" og senere: "Er bebyggelsen i byens sentrum forretningsmessig tilfredsstillende". Lindebrække: "Om kommunikasjonsproblemer på Vestlandet". Brinchmann: "Om livets oppståen". Jepsen: "Tekstilfabrikasjon".

Den neste store begivenhet som preget dette Rotaryår, var intercitymøtet med Newcastle Rotary Club. Allerede høsten 1931 hadde der vært kontakt med Newcastle Rotary Club om et besøk av vår klubb i England. Vår kontaktmann var H. von Erpecom, han hadde i sine yngre år fått sin utdannelse i Durham, og var helt fortrolig med det engelske lynne. Det viste seg også at han var den rette mann, for alt ble ypperlig tilrettelagt og gjennomført. Den 30/3-1933 drog formannen og 22 andre medlemmer så avsted til Newcastle. Om denne ferd ga H. von Erpecom en humørfylt beretning etter hjemkomsten. Beretningen var holdt i sagastil og vakte stor begeistring. Som smakebit refereres enkelte avsnitt:

"Jeg skal her ikveld få lov at lese op krønikken om nordmænds færd fra Bergen og til England og det som der skedde. Det var den 30th Mars i året 1933 da akted Maud, Norges dronning sig over Bergen og til slektsfolk uti England. I Bergen tilsagdes hirdmænd og bød hende at følge og fare med det navngjetne langskipet som bar navnet "Englandshavet Dronning". Det var det skip i Norge som da var bedst utført og med størst omkostning. Til færden var selvsagt Eilif søn av Amund, høvidsmand og i færden deltog ellers Sigurd Mjødblander, Trygve Barnekjær, Fredrik Lysholm, Halvdan Jakekjæve, Leif Sælbrei, Ivar død og pine, Nordahl skribler, Haakon Jernmand, Johan Wilhelm Trykker, Harbarth Skjortemaker, Anders Tornøe Taske, John Kull, Bjarne Loddselger, John Suppehandler, Alf Stoledreier, Sverre Kliner, Gjert fra Lindebrække, Karl Båndmand, Ole Tvistbilegger, Johan Mortestøiter, Johan Koks og Gunnar Grue. Som fører for langskipet var tilsagt Dreyer Flintskalle og med ham mange som gik dronningen og hørdmænd til høve".

"Ved kveldstid satte hele hirden sig i skipets øverste rum, der indtil trængsel var besatt. Thi rykter, der stadfæstedes, var gått, at brændevin på rare trekantede krukker fra Johan Hagensen i Scotland var at få kjøpt for billig penge. Snart drak hele hirden og kvæset så sin hug til mat - og stimlen var stor da matsignalet gjallet - og der blev ett lenge og godt".

"Fra langskipet gik man i langvogn, ut av dem med to stokkverk i, og som aldrig har været i bruk i Norge. Så snart var man ved det største herberge i byen og var der til duggurd buden.

Irminger kjører Paul Harris, pres. Amundsen og past pres. Visted over Fanafjell til Amundsens landsted på Lepsøen, hvor Harris plantet et vennskapets tre.
Paul Harris taler. Den høytidelige handling ble foretatt i styrets nærvær.

"Der blev ett i skynding, thi av de over tohundrede gjæve mænd
"som tilstede var, var der mange som vilde høre, hvad Stanley
"Stivhatt og hirdens høvidsmand havde for ord at si. Kongens
"skål blev så drukket, først for den utav England og så for den
"utav Norge. Derefter talte Stanley Stivhatt varmt om den glæde
"for ham og hans frændsfolk det var at se den norske dronnings
"hirdsmænd. Derefter gav han Eilif høvidsmand sit lands merke og
"med sølv indgravet. Så reiste Eilif, søn av Amund sig og talte
"hjertevarmt for, hvad byen Newcastle var for norske mænd fra
"Bergen. Og han gav Stanley Stivhatt Norges merke til minde om
"denne stund, og der var stor jubel, med slag på skjold og
"lurer gjallede. Hagbarth Skjortemaker reiste sig så og sa at
"landene imellom var der nu fred og det norske folk har ei
"mishag, fordi det ikke fikk de 4000 mark for øien Man og
"Hebriderne, som den skotske konge Alexander glemte at betale
"i sin tid. Og gav Stanley Stivhatt Snorres Saga på engelsk
"sprog som bevis for dette. Da var tiden vel runden og hirden
"skulde også i gilde til Durham by. Så man begav sig da i ny
"langvogn med makelige hynder og med store glugger i, og kjørte
"ad veien til London. I Durham så man slottet og domen, som
"meget lignet den i Trondhjem, dog var denne større".

"Neste Morgen ved vel otte slett, var langvognen atter rede
"og det bar nord i landet til en by ved navn Lynemouth og derfra
"til Ashington. Her mødte man en navngjeten mand, Ridley Warham
"Kullbryter, kaldet og med ham drog man så om og beså sig.
"Forinden var dog alt fyrtpøi blevet en fratatt og man var blevet
"kvitkittler iført. Først fikk en se alt over jorden - kullvask
"og kullsortering. Derefter fór man i jernkurv 600 fot ind i
"jordens indre. Underjordsfolket havde her store staller, hvor
"over 1000 dverghester stod på bås. Der var lite høit under
"taget og mange brådne skaller vanket her. Veien var lang,
"omtrent 3½ kilometer hver vei, og det var varmt at gå krum-
"rygget - om end med stav i hånd. Bedst tilrette fandt sig John
"Kull og Johan Koks - de gikk storm med krummet rygg, medens
"Johan Mortestøiter kun med møie kvad: Grynte vilde nok grisene,
"hvis de vidste hvad galten led".

"Om natten kvad Hagbarth Skjortemaker i rusig søvne:

"Takker hver og en, som bliv med på turen
"De som hjemme var - kan gjerne være sturen
"For færden var en festlig stund
"Fra begyndelse til ende
"Vi manglet kanskje litt søvnens blund
"Og ord nok - til at takke vor engelske frænde".

Nye medlemmer:

Chr. Borch, Waldemar Hansen, Vilh. Lie, Joh. Lothe,

Andr. Odfjell.

Johan Müller.

Fra Newcastle-turen i april 1933. Stanley Stivhatt og Eilif Hovidsmann flankert av fruene Stockdale og Addison Smith.

president: Johan Müller
sekretær: J.W.Eide
kasserer: A.Tornøe
styremedlemmer: J.Irminger
Ole Friele
I.Evensen
Andreas Odfjell
Eilif Amundsen.

Året 1933-1934

Så gled klubben inn i sitt 10. virkeår. Det var Johan Müllers år, og det ble en bemerkelsesverdig og minnerik sesong, både for klubben som sådan, og for medlemmene. I sin tilfredelsestale, "Mitt syn på Rotary", fremhevet presidenten at man skal være forsiktig og ikke se seg blind på bare de ideelle sider ved Rotary. Det som hadde bragt Rotary så langt frem, er den praktiske idealisme, idet Rotary på praktisk og lettfattelig måte hadde idealisert det trivielle og materielle slit.

En rekke ypperlige foredrag og avvekslende emner karakteriserte sesongen. Medlemsantallet var 57. I oktober 1933 mistet klubben et medlem, idet chartermedlem Chr. Lange avgikk ved døden. Som nytt medlem ble opptatt Nicolay Aarestrup. Der ble holdt 48 aftenmøter og 2 lunsjmøter. Den gjennomsnittlige møteprosent for året var 78,6. Klubben ble i årets løp besøkt av ca. 65 gjester, hvorav de fleste fra utlandet.

Av foredragene kom 18 under gruppen klubb-tjeneste, 19 under yrkestjeneste (bransjeforedrag), 13 under samfunnstjeneste og 10 under internasjonal tjeneste. Herunder medregnet foredrag om andre land, reiser osv.

Et møte i august ble holdt som et far- og sønnmøte, idet ca. 15 rotarysønner fra 15-16 års alderen og oppover var tilstede. Det var helt vellykket, både hva idé og arrangement angikk. Et møte ble arrangert som en utflukt til Ytre Arna med omvisning i Arna Fabrikker under Karl Jøbsens og direktør Bondes ledelse. Etterpå en hyggelig hagefest hos direktør Bonde.

De mange foredrag ble holdt av klubbens egne medlemmer, på 2 foredrag nær, nemlig et av professor Jacob Ejerknæs om de nyeste resultater på atmosfære forskningens område - og et av kaptein (senere havnefogd i Bergen) Sognes, om yrkesveiledning.

Rotarymøtet den 8. juni 1934 var overordentlig vellykket og sto i sommerens tegn. Fremmøtte som vanlig ved Terminus, hvor man tok plass i de fremmøtte privatbiler ca. 15 stk. Og så bar det avsted "ut i det blå", det vil i dette tilfelle si sydover veien Storetveit, Nesttun, Stend, Fana og utover langs fjorden til

Krokeide ved utløpet av Fanafjorden. Under Leif Grungs førerskap ble der slått leir nede ved sjøen og der ble servert røkelaks og kringler samt øl og dram. Stemningen steg sterkt hos de ikke bilførende rotarianere. Særlig var Frithjof Andersen i fin form og serverte en rekke muntre historier som høstet velfortjent bifald.

Det var friskt solskinnsvær og det duftet av tang og sjø. Etter en avskjedshymne til solen (pr. grammofon) satte bilkortesjen seg atter i bevegelse mot Fanafjellets topp, hvor der ble gjort stand for å beundre utsikten.

Tilbaketuren ble lagt rundt Kalandsvannet og ved halvvellevetiden var man atter tilbake til Terminus, hvor kaffebordene ventet og hvor Grung holdt en spirituell tale om de egenskaper som forener alle rotarianere, uansett sprog og raser, og konkluderte med å utbringe: Damernes skål!

"Man drøftet tilslutt hvorvidt rotarianerne burde anskaffe egen uniform, men etter den mannequin-oppvisning som Grung i sakens anledning hadde demonstrert på turen, fant man av hensyn til muligheten for et ministerielt uniformforbud, å måtte la saken falle, hvorefter møtet ble hevet" - - - skriver referenten Nordahl Olsen.

Det 73. rotarydistrikt, Tyskland og Østerrike, holdt i dagene 25. - 28. mai sin årlige distriktskonferanse ombord i Norddeutscher Lloyds store, prektige skip "General von Steuben" under tur fra Bremen til Ulvik i Hardanger. I turen deltok i alt 4 - 500 damer og herrer. Bremen Rotary Klubb, som var arrangør, innbød rotaryklubbene i Stavanger og Bergen med damer til å delta i turen i det norske farvann.

17 rotarianere fra Stavanger, de fleste med damer, samt 11 fra Bergen, ialt 42 damer og herrer, etterkom innbydelsen og gikk ombord i det tyske skip i Kopervik. Bremenklubbens president, Friedrich Roselius, hilste de norske gjester velkommen ombord. Det ble en uforglemmelig tur for de norske deltagere.

Årets største rotarybegivenhet var uten tvil det store besøk fra Newcastle-klubben sommeren 1934. I et antall av 34 kom de engelske gjester til Bergen søndag den 24. juni. De ble mottatt på kaien av ca. 30 fremmøtte Bergens-rotarianere, som fulgte med til Terminus og spiste aftens sammen med gjestene. Kontakten var med én gang etablert. Etterpå spaserte man til Handelens og Sjøfartens hus, hvor de nye klubblokaler var stillet til disposisjon for anledningen, og her fortsatte det kameratslige samvær med passiar og underholdning av forskjellig art.

Fra en utflukt til Fanafjorden sommeren 1933. Professor Brinkmann i forgrunnen midt i bildet.

Fra Blåturen i juni 1934 under Leif Grungs forerskap.

Det var lagt opp et stort og avvekslende program for våre gjester. Neste morgen ble der foretatt biltur over Fanafjellet til Lysekloster. Det var strålende vær så turen ble en opplevelse for samtlige. Lyseklostertraktene lå badet i solskinn og det duftet fra skog og eng da bilkortesjen rullet inn ved de gamle klosterruiner. Georg von Erpecom viste gjestene om og redegjorde for klosterets historie. Man besøkte den gamle hovedbygningen hvor rotaryklubbens barnekoloni nettopp holdt til, likeså kapellet. Ingen av de tilstedeværende bergensere vil glemme den stund da man sto stille i det gamle, fredelige landsens kapell, og de engelske rotarianere plutselig, grepet av stemningen, intonerte en salme på sitt hjemlands sprog. Besøket på Lysekloster ble avsluttet med en visitt hos vertskapet, som hadde invitert til forfriskninger av enhver art for turens deltagere.

Møtet samme dag ble holdt som et intercitymøte mellom Newcastle og Bergen. Der var videre invitert rotarianere fra Aalesund og Stavanger, likesom der møtte representanter fra Durham, Hexam, Trondhjem, Oslo og Fredrikstad. Møtet ble holdt på Grand i 2.etasje, hvor der først ble servert lunsj. Presidenten, Müller, åpnet møtet med en velkomsthilsen til gjestene. Han ga et kort resyme over byens historie, beliggenhet og karaktertrekk, og pekte på de bånd som naturlig har vært knyttet mellom England og Norge siden de tidligste tider.

Amundsen holdt deretter et rotaryforedrag, hvorefter president Souter fra Newcastle talte og overbragte hilsen fra 3. distrikts chairman.

H. von Erpecom fikk deretter ordet til sitt hobbyforedrag: "A river in Norway" og ga en livfull skildring av en sportsfiskers opplevelser, sorger og glæder, triumfer og forsedelser. Foredraget var krydret med fiskehistorier, som vakte alminnelig jubel og ble etterfulgt av noen utmerkede fotografier av Årøelven.

Etter møtet drog man til Håkonshallen, hvor Rosasco orienterte om hallen og dekorasjonene. Endel av gjestene avla deretter besøk på Det Hanseatiske Museum mens andre nyttet anledningen til å bese byen.

Om kvelden ble Bergens-klubbens 10-års fest feiret på Fløien. Toastmaster var H. von Erpecom, som ønsket velkommen til bords, etterfulgt av Visteds "Rarade for Rotary". Ole Friele utbragte den engelske og den norske konges skål, hvorefter fulgte kongesangen. Andr. Od fjell talte for gjestene, så fulgte Nordahl Olsens

Newcastle-rotarianere på besøk i barnekolonien på Lysekloster 25. juni 1934.

Newcastle-rotarianernes gjensitt i 1934. Besøk på Lysekloster. Georg von Erpecom orienterer gjestene.

rotarysang. Talen ble besvart av William Stockdale, past chairman i 3.distrikt. Müller holdt så en tale for klubbens stifter, guvernør Sinding-Larsen og takket for hans aldri sviktende interesse for klubbens ve og vel. Sinding-Larsen svarte i så rosende og flatterende ordelag at "vi av skamfølelse ikke kan gjengi dem i denne rapport" - står der i referatet. Irminger talte for det internasjonale vennskap. Trygg Bugge, Stavanger, talte i morsomme vendinger om rivaliseringen mellom Stavanger og Bergen, og overbragte Stavanger-flagget med de beste ønsker for klubbens neste 10 år. Amundsen nyttet anledningen til å takke Müller for hans arbeid som president i det forløpne år, og englenderne sluttet seg til og "He is a jolly good fellow" runget gjennom salen. Blydt Grung utbragte damernes skål, og Müller takket arrangementskomitéen med Hagbart von Erpecom som formann for vel utført arbeid, og sistnevnte fikk også vite, at han var a jolly good fellow. Det var en stor og stemningsfull aften, og en flott avslutning på en avvekslende og interessant dag.

Programmet for Newcastle-gjestene omfattet også en tur til Hardanger. Den gikk første dag via Voss, Stalheim, Voss, Granvin til Ulvik, hvor man overnattet på Brakanes Hotel. Onsdag morgen våknet man i et strålende solskinn og etter en solid frokost, drog selskapet avsted på en smilende, speilblank Hardangerfjord til Norheimsund, hvorfra der etter lunsj ble returnert til Bergen.

Om kvelden var der fest for Bergens-klubben på Terminus. President Souter talte om betydningen av citymøtene mellom Bergen og Newcastle. Han takket Bergensklubben fordi den hadde tatt initiativet til disse besøk, som han håpet ville bli etterfulgt av flere. Turnbull talte for Bergens-klubben på utmerket norsk. Müller takket på Bergens-klubbens vegne og uttalte at de prinsipper, som englenderne alltid hadde kjempet for, frihandel og fritt folkestyre, måtte vinne frem på tross av de forstyrrende tendenser som var oppe i tiden. Rotarianer Gradon fra Durham og Plummer fra Hexam hadde deretter ordet og overbragte hilsener. Førstnevnte overleverte som gave en kopi av doorknockeren på norddøren i den berømte Durham Cathedral. Müller takket for gave og hilsener og utbragte et 3x3 hurra for de to klubber, Durham og Hexam.

Torsdag formiddag reiste de engelske gjester tilbake med "Venus". Oppholdet i Norge hadde vært i ca. 4 døgn, men mange av gjestene ga uttrykk for at de syntes de hadde vært her

ukevis på grunn av det godt tilrettelagte program, på grunn av de mange og mektige inntrykk fra våre naturherligheter, inntrykk og opplevelser fra reiser, fra møter, fra fester og fra hyggelig samvær med gamle og nye venner.

Alle hadde følelsen av å ha opplevet noe strålende, som sent ville glemmes.

Nytt medlem:

Nic. Aarestrup.

President: J. Irminger
Sekretær: J.W.Eide
Kasserer: A. Tornøe
Styremedlemmer: Bjarna Minde
Ole Friele
Johan Gran
Otto Irgens
Johan Müller.

Året 1934-1935

September 1934 fikk klubben besøk av Sydney W. Pascall som hadde vært president for R.I. Han gav en interessant redegjørelse for sitt syn på Rotarys oppgaver og viktigheten av å få offentligheten interessert i samfunns oppgaver. Man må betale prisen for å kunne leve i et fritt og demokratisk samfunn, men prisen er at man tenker forbi sine egeninteresser og setter seg inn i de foreliggende samfunnsmessige vanskeligheter. Han håpet at man en gang i tiden måtte adoptere Rotarys prinsipper og organisasjonsform med et internasjonalt forbund med selvstendige nasjonale underavdelinger.

Av begivenheter i klubben kan nevnes at Eilif Amundsen enstemmig ble nominert av klubben som guvernør 1935/36.

Somtum gav en utredning om brandbeskyttelse i Bergen og området og utbygningsskravene, og han fortalte i et senere møte om Bergensbranden.

Nordahl-Olsen ga oss en inspirerende beskrivelse av Holberg, og siterte mot slutten et resumé av Holberg: - "Hvis nogen nærmer sig videre det, som man kalder filosofi og vender verden ryggen, skeer det gemenlige efterdi verden ude vendet ham ryggen først udaf bitterhed. At sætte pris paa saadanne forcerede dyder, er ligesom at bedømme en tanløs mand efterdi han aldrig bider nogen og en podagricum efterdi han forsværger dantz".

Walter rettet en oppfordring til alle klubbens medlemmer til å bekjempe snakken om Bergen som en kjedelig by, alle måtte bidra til å gjøre byen mere morsom og mere hyggelig.

Rosasco pekte på at de egenskaper Rotary arbeider for, kan utledes av selve ordet Rotary:

R	står	for	Renhet og Rettsind
O	"	"	Offervilje og Orden
T	"	"	Troskap og Tillid
A	"	"	Ansvarsfølelse
R	"	"	Ridderlighet
Y	"	"	Ydelsestrang.

Nye medlemmer:

Eyvind Andresen, Eyolf Berg-Olsen, Birger Mowinckel,

B.Helland-Hansen.

President: Bjarne Minde

Året 1935-1936

Sekretær: J.W.Eide

Kasserer: A. Tornøe

Styremedlemmer: H.von Erpecom

Wilh. Gulbrandsen

Alf Knag

Borch

J.Irminger.

GuvernørEilif Amundsen påpekte at det var en livsbetingelse for Rotary at bevegelsen bevarer sin fullstendige nøytralitet, men dette måtte ikke bety passivitet hos den enkelte rotarianer. Tvert imot er det mere enn noensinne den enkelte rotarianers oppgave, i pakt med våre prinsipper, aktivt å gå inn for sin overbevisning. Han oppfordret hvert enkelt medlem til å gi våre Rotary-prinsipper liv utenfor klubbene, i sin næring, i sin organisasjon, når og hvor han mener å kunne gavne. Ikke som representant for Rotary, men som et ansvarsbevisst medlem av samfunnet.

Av begivenheter i årets løp må nevnes intercitymøtet på Sola mellom Kristiansand, Stavanger, Haugesund og Bergen Rotary Klubb. Fra Bergen 24 rotarianere med fruer, og guvernør Amundsen holdt foredrag.

Iøvrig har Minde fortalt om intercity møter i Oslo og Drammen, og Helland-Hansen berettet om sin reise til U.S.A., møte med Paul Harris og mange vitenskapelige institusjoner, og fortalte om den enorme støtte som vitenskapen i U.S.A. har i Rockefellers, Carnegies og andre kjempefonds.

Klubben har hatt møte i Bergens Telefonkompani, hvor Harald Eire beskrev den betydning overgang til automatisk drift hadde hatt, og man gikk gjennom hele anlegget.

Klubben var også på omvisning på det nye Vinmonopolet hvor Rosenlund ga en orientering om den effektive behandling av vinen.

I løpet av året var der:

16 foredrag Clubservice,
14 " Vocational service,
16 " Community service,
17 " International service,
16 3 min. Rotary.

Nye medlemmer: Harald Eire, L. Meinich O^lsen, B.V.Holbæk-Hansen, M. Vestrheim.

President: W. Gulbrandsen
Sekretær: Nordahl-Olsen
Kasserer: Wald. Hansen
Styremedlemmer: H. von Erpecom
Borch
Lothe
Odfjell
Bj. Minde.

Året 1936-1937

Årets begynnelse var sterkt preget av den sagnomsuste 9. norske distriktskonferanse som ble holdt i Bergen den 21. juli i forbindelse med den meget vellykkede tur med "Stavangerfjord", som begynte i Oslo og gikk via København, Kristiansand S og Stavanger, og medbragte en rekke finske, svenske og danske gjester samt mange utenbys norske rotarianere til konferansen. Etter denne fortsattes via Loen, Geiranger og Trondheim og retur til Oslo.

En sak som ble inngående behandlet og debatert, var bedring i handels- og kontorfunksjonærenes lønnsforhold.

Likeledes var forholdene mellom "By og Land" sterkt fremme i diskusjonen ved flere møter med positive resultater, og her var det spesielt våre medlemmer Evants og Runshaug som gjorde en stor innsats.

En annen sak som ble inngående behandlet, var Universitets-saken i Bergen - etter utmerkede foredrag av våre medlemmer professorene Brinkmann og Helland-Hansen.

Vi hadde også besøk av rotarianere fra vår "vennskapsby" Newcastle-on-Tyne for hvem det ble holdt et meget vellykket festmøte.

"Gulbrands-år" var i det hele tatt meget positivt og godt.
Nye medlemmer: Sigv.N.Bakke, Einar Olsen, R.Kristensson, O.Notevarp.

President: Johan Gran
Sekretær: Nordahl Olsen
Kasserer: Wald. Hansen
Styremedlemmer: J.W.Eide

J.Lothe
B.Mowinckel
H.Sæthre
Wilh.Gulbrandsen.

Året 1937-1938

Den nye president "innførte" helt fra starten av de såkalte "3 minutter Rotary" som obligatorisk post i programmene, men den hadde vel ikke livets rett, for det ble etterhvert vanskeligere og vanskeligere å få medlemmene til å påta seg den, og så døde saken etter hvert hen.

I dette år begynte slagskyggen av Nazistyret i Tyskland å gjøre seg merkbar i klubben vår. Rotary ble forbudt i Tyskland, og dette gav anledning til sterk kritikk og bekymring hos oss, særlig etter at vårt medlem Tornøe hadde gitt oss en beretning om sine erfaringer under et sommeropphold i Rügen, hvor han hadde hatt anledning til mange samtaler med mannen i gaten, og hvor han hadde fått inntrykk av at det hersket en ganske utbredt misnøye med regimet. Likeledes ble brevvekslingen mellom vår guvernør Hvistendahl og den siste tyske guvernør referert og debatert.

Et spørsmål som jo har vært fremme til diskusjon flere ganger i vår klubb - senest nå i 1964 - ble også reist i året 1937/38, men forslaget om å innføre lunchmøter i sommertiden ble nedstemt med stort flertall.

Et møte ble viet behandlingen av åndssvakeomsorgen i vårt land, hvortil pressen var innbudt, så vidt vites for første gang, i vår klubb. Bestyrer Sydnes ved Ekelund skole for åndssvake, holdt et gripende foredrag om emnet, som fikk en meget stor og positiv omtale i samtlige byens aviser.

Forholdet by/land var også i dette år sterkt i brennpunktet, og presidenten hadde den store glede på årets siste møte den 24. juni 1938 å motta som gave fra Vestlandsbanken ved denssjef, vårt medlem Evanths, en bankbok lydende på kr. 15.675,-, hvis avkastning skal brukes til løsning av oppgaver vedrørende bedring av forholdene mellom byen vår og dens omliggende distrikter, et fond som etter presidentens forslag fikk navnet "Evanths Fond".

Nytt medlem: E. Øxnevad.

president: J.W.Eide
sekretær: A. Tornøe
kasserer: N.Aarestrup
styremedlemmer: H.Sæthre
S. Danielsen
J. Runshaug
Holbæk-Hansen
Johan Gran.

Året 1938-1939

Presidenten kjører skarpt ut allerede på sitt første møte 1.juli og hevder at "selv om bevegelsen p.g.a. klassifikasjonsprinsippet er tallmessig beskjeden, så gir den med sine tusener av klubber spredt over hele verden, uante muligheter for å fremme sitt formål: mellomfolkelig forståelse. Men det krever aktiv innsats av hver eneste rotarianer, det er denne innsats som er rotarys virkelige egenkapital".

Som for å bøte på denne alvorfulle overtyre, drar klubben på "plassertur" 8.juli. Først besøkes Wald. Hansens landsted på Milde, hvor klubben "forfriskes", deretter videre pr. motorbåter til Knags sted ved Fanafjorden, hvor røkelaks med tilbehør inntas - og sluttelig gjøres strandhugg på Seløen (Kvila) hvor presidenten sørget for kaffe og andre drikkevarer. "De to eldre, engelske besøkende Gentlemen tøddeetterhvert ganske bra opp", står det i referatet.

Klubbens sekretær, Tornøe (som også refererte møtene) fikk i august det ærefulle oppdrag av R.I. å fungere som sekretær ved Regionalkonferansen i Stockholm. En vel fortjent honnør. Ellers preges møtene frem over høsten mere og mere av den alvorlige situasjon som utvikler seg i Europa. På møtet 30.september 1938 vedtas å sende følgende telegram til statsminister Chamberlain: "The Rotary Club of Bergen, Norway, is anxious to express its gratitude for your brilliant personal initiative and wish you all possible success in your admirable efforts to solve problems between nations in a peaceful and dignified manner".

Det planlegges fellestur til Newcastle av klubbene i Stavanger, Aalesund og Bergen, men de usikre tider gjør at turen må innstilles.

Av møtereferatet 21.oktober 1938, fremgår at guvernør Rode vil ha hjelp fra Bergensklubben for å starte nye klubber i Tromsø og Hammerfest. Disse fremstøt viste seg å bli resultatrike.

Den 18.november 1938 holder guvernøren Klubben tryllebunnet i flere timer. Først ved sitt inspirerende rotaryforedrag under møtet, og senere ved sin besettende, improviserte beretning om sine opplevelser på sin reise til den internasjonale Konvensjon

i San Francisco. At møtet p.g.a. streik ble holdt i Schjøttstuene, bidrog vel kanskje til at Rode følte seg ekstra opplagt den kvelden.

På møtet 25.november 1938 holdt brannsjef Sontum et instruktivt foredrag med lysbilder om luftvern og beskyttelsestiltak for sivilbefolkningen under luftangrep. På andre møter drøfter klubben vedtakene på Regionalkonferansen, internordisk samarbeid, tidsskriftet, guvernørens månedsbrev osv.

Streiken på Terminus varte til 16.desember 1938, og de fleste møtene ble holdt i Lysverkenes nye administrasjonsbygg, Lars Hillesgate (samlet byggesum kr. 850.000,-(!)) - takket være våre medlemmer Irminger og Meinich Olsen.

Julemøtet 23.desember holdes i gamle omgivelser, og ble avsluttet av presidenten med noen personlige refleksjoner om julen. "Det er bare å håpe at de tanker og stemninger som griper oss i julen, også måtte besjele oss ellers i året og være bestemmende for våre handlinger", uttalte presidenten og ønsket medlemmene god jul.

I sin nyttårstale ga presidenten uttrykk for "at 1939 måtte bli et år hvor de idealer Rotary kjemper for, skulle finne grobunn og trives. Europas reaksjon på begivenhetene i München vitner om at det til tross for alt, er et alminnelig ønske at freden må bli bevart".

Klubbarbeidet gikk sin gang utover våren med komitémøter og clubassemblies ved siden av de ordinære møter. Statuttene for Vestlandsbankens fond for By og Land utformes. Studentene ved Bergens Museum skaffes forsamlingslokale i Seilforeningen ved Georg von Erpecoms hjelp. Et forslag fra Gulbrandsen om å engasjere R.I. i et aktivt arbeide for fredssaken ved hjelp av en per capita-avgift av kr. 1,- pr. år, diskuteres inngående. Det forandres senere av Komitéen for internasjonal tjeneste ved Helland Hansen, som, i samarbeid med Chr. Michelsens Institutt, foreslår pengene samlet til et fond som "best kunne anvends til utveksling av studerende ungdom". (Det var først i 1945 at Rotary Foundation tok opp dette formål som punkt 1 i sine reviderte statutter).

På årsmøtet 28.april 1939 velges Sontum til ny president, og dagen markeres med en festlig sammenkomst etter møtet, hvor det serveres sjø-ørret a kr. 3,- pr. kuvert (!)

Klubben feiret sitt 15-årsjubileum 16.juni med en stilfull fest.

Nye medlemmer:

R. Bentzon, Finn Øen, Harald Aase, A.David Andersen, Helmer Haaland, Ingjald Palnir.

Præsident: H. Sontum
Sekretær: A. Tornøe
Kasserer: N. Aarestrup
Styremedlemmer: Holbæk-Hansen
W. Kahrs
Einar Olsen
R. Kristensson
J.W.Eide.

Året 1939-1940

Sommermøtene holdes som vanlig i den lettere genre med kåserier og reisebeskrivelser. Den 18.august 1939 forteller således H. von Erpecom om en reise til London og Paris. Førstnevnte sted hadde han overvært en luftmanøvre hvor 1300 fly deltok samtidig, og hvor man mente å være så godt forberedt at krigen ikke ville komme av den grunn. I Paris Rotary Club hadde han sittet sammen med 12 rotarianere, representerende 7 nasjoner, som alle mente at det ikke ville bli noen krig.

Møtet 8.september 1939 blir åpnet av presidenten "med noen alvorlige ord om den uhyggelige verdenssituasjon som er inntrådt siden vårt siste møte". En måned senere sendes følgende telegram: "Bergen Rotary Klubb sender rotaryvennene i Finland de hjerteligste hilsener med de inderligste ønsker for Finland i denne alvorlige tid".

På samme møte holder Nordahl Olsen en 3 min.rotarytale, hvor han konkluderer med å si: "Det later til at jo lengere menneskene når frem i materiell henseende, jo mindre lykkelige blir de, fordi man i stigende grad taper kontakten med den livgivende natur. Og nå står vi der at vi må spørre oss selv "Hvor lenge skal vi få lov til å nyte naturen i vårt eget land?" - Hvor lenge skal vi få beholde vårt land?".

Høstmøtene ble avviklet med vekslende program, bransjeforedrag, bedriftsbesøk. Et minnerikt julebord ble avviklet i Schjøttstuene under utfoldelse av stort ceremoniell. Selveste Rolf Bentzon von Holberg i full krigsmaling og forklledning, ledet det flott anlagte arrangement med suveren grandezza.

På første møtet i 1940 uttalte presidenten håpet om at Finland måtte få den hjelp som landet trengte i sin heroiske kamp, og at vi måtte bli styrket til å ta vår tørn om det ble krevet.

Det arbeidsgned planer om å få finske barn evakuert til Norge, samt å sende 20 fullt utrustede brannmannskaper til Finland.

Rotarys 35-årsdag feires 23.februar 1940 med en festaften hvor programmet var meget humørfylt, tross de alvorlige tider, men møtene fremover våren bærer stadig sterkere preg av krigssituasjonen, med orienteringer om luftvern, kriselagre og beredskap. Karakteristisk nok ble siste møte før krigsutbruddet ledet av vicepresident Holbæk-Hansen i Sontums tjenestefravær. (Sontum og flere av hans menn omkom som kjent under brannen på Marineholmen 5.mai). Dette møte holdtes 5.april på Terminus. Vårt chartermedlem Holmboe holdt foredrag om trolleybusser, og sporveisstyrets formann og sporveisdirektøren var innbudte gjester. Ingen nye medlemmer ble opptatt før etter krigen.

President: Holbæk-Hansen
Sekretær: A.Tornøe
Kasserer: N. Aarestrup
Styremedlemmer: Einar Olsen
W.Gulbrandsen
J.W.Eide.

Året 1940-1941

Holbæk-Hansen ble president i en ulvetid. Det første møte etter krigshandlingene holdtes 23.august på Grand Café. Det var annonsert som et nominasjonsmøte, for guvernøren hadde innkalt til et president- og sekretærmøte i Oslo 31.august, hvor han ville redegjøre for de forhandlinger som hadde vært ført med okkupasjonsmyndighetene. Det etterfølgende valg møte hadde som resultat at Holbæk-Hanssen ble gjenvalgt med Blydt Grung som vicepresident. Sekretær og kasserer fortsatte. Øvrige styremedlemmer Helland Hansen, Harald Aase og Karl Sande, (1941-42).

President og sekretær deltok i møtet 31.august. Det var arrangert som en week-end sammenkomst i Rotaryhytten på Sollihøgda, og man behandlet diverse aktuelle saker i distriktet, etter at guvernøren hadde opplyst at klubbene i Norge² fortsatt hadde tillatelse til å møte. Om kvelden var det selskapelig samvær rundt aftensbordet hvor "det bugnet av kreps, øl samt

tomme drammeglass". Søndag morgen var det andakt ved Bonnevie-Svendsen, og deretter fortsatte møtet med diskusjon om kontingentstørrelse, nyopptagelse av medlemmer, håndbok og sangbok etc.

Det er fortsatt tillatt å holde møter, og den 13. september henstiller presidenten til alle komité-formenn å forberede seg til guvernørbesøket. Irminger orienterer om ~~bransje-~~situasjonen kommende vinter. Ved bordet etterpå hyllet vice-presidenten Gulbrandsen, som han tilla æren for den store tilslutning ved det selskapelige samvær. Professor Brinkmann nevnte, at det initiativ som klubben i sin tid hadde tatt for å skaffe studentene ved Museet lesesal, nu hadde gitt støtet til at Bjørnesets bo hadde stillet hus til disposisjon.

På møtet 20. september ber foredragskomitéens formann, Rosenlund, om å få vite hvilke foredrag medlemmene helst vil ha under de foreliggende omstendigheter. Av referatet framgår at "Irminger hadde interesse av å få belyst muligheten for "fortsatt produksjon og de vanskeligheter der stillet seg for "produksjon samt de botemidler der fantes for å bekjempe disse. "Presidenten pekte på, at det var av betydning særlig å få "foredrag med lødig innhold. Mowinckel ville gjerne ha foredrag "som behandlet vår nye nasjonaløkonomiske stilling. Han mente at "den allsidige bransjekunnskap som klubben representerte, måtte "kunne assistere produksjonsrådet med en positiv innsats for å "få nye foretagender i gang. Evanths anbefalte at klubben gikk "inn for Mowinckels forslag. Brun pekte på at man kanskje kunne "få en belysning av forholdene ved flere korte bransjeforedrag "før man gikk videre med saken. Gulbrandsen ville gjerne ha "forskjellige valutaspørsmål belyst. Presidenten uttalte seg for "Mowinckels forslag. Eide fremholdt det nødvendige i også å få "litt lettere kost. Han hadde megen glede av de fra tid til "annen holdte hobby-foredrag. Haaland fremkastet tanken om "spørretimer. Brun ville gjerne holde foredrag om Kvarven "9.april (hvor han var med). En rekke medlemmer hadde forøvrig "ordet om Mowinckels forslag. Presidenten takket medlemmene "for de mange positive forslag, som var fremkommet og lovet at "styret nærmere ville ta seg av Mowinckels forslag".

Men hermed var det også slutt.

Siste møte i 1940 ble holdt fredag den 27. september i Grand Cafés lokaler under ledelse av presidenten.

I tilslutning til den skriftlige meddelelse som var utsendt til samtlige medlemmer om likvidasjon av de norske rotaryklubber i henhold til de tyske myndigheters bestemmelse, opplyste presidenten at han var blitt pålagt å gjøre dette kjent for Bergens-klubbens medlemmer i et siste møte fredag den 27. september.

Efter innstilling fra styret, besluttet klubben enstemmig at dens midler skulle anvendes på følgende måte:

1. Til Bergens Museum, til fordel for aktive studerendes virksomhet kr. 1000,-
2. Efter at et mindre beløp er holdt tilbake til dekning av eventuelle og ennu uoppgjorte utgifter, deles restbeløpet mellom Settlementet på Gyldenpris, ved fru Helland Hansen, og arbeidet for krigsskadete i Bergen ved fru Irminger, med en halvpart til hver.
3. Det restbeløp som måtte bli tilbake efter at samtlige utgifter er betalt, utbetales Haaland for å anvendes til innkjøp av skolebøker til ubemidlede elever.

Det besluttedes enstemmig, at det fungerende styre skulle forestå likvidasjonen. Presidenten hevet derefter møtet med en kort tale. Efter møtet samledes klubbens medlemmer til et siste kameratslig samvær i rotarys regi.

Mellom 27.september - Rotaryklubbens siste offisielle møte i 1940 - og Fredagsklubbens første møte, 22.november 1940, har der ikke vært holdt noen møter, men styret ved Anders Tornøe, har i oktober og november underhandlet med de tyske myndigheter v/ herr Lang (sønn av en tysk rotarianer) angående fortsettelse av klubben som en kombinert bridge- og selskapsklubb, og dette gikk i orden, antagelig i midten av november, således at der kunne innkalles til konstituerende møte den 24.november.

Bemerkninger ved
Alf Knag.

Aldri har det vel vært en mer allsidig sammensatt kortklubb enn den som aktverdige borgere av staden Bergen ble anbefalt å danne høsten 1940.

Det var Einar Olsen som en dag fikk besøk av en ung tysk løytnant: "Schluss mit dem Rotary Klubb" - lød hans påbud. Klubben hadde ikke lov til å virke mer. Han beklaget det. Hans far hadde selv vært rotarianer.

Tja. Der sto man så. Einar Olsen ville nå vite hva som kunne gjøres - kanskje en kortklubb eller noe sånt? Ja. Det var en løsning.

Slik ble det også. Bergen Rotary Klubb ble i det ytre forvandlet til en kortklubb med navn FREDAGSKLUBBEN, og man meldte seg inn i en kortspill-organisasjon, for å gjøre det hele mer plausibelt. Men møtene fortsatte på Bellevue. Man spilte naturligvis kort. Det gjorde man - og klubben hadde nok adskillig flere aktive kortspillere enn den har i dag.

Men man bedrev også andre ting, mer i pakt med de krav som naturligvis presset seg på under de rådende forhold.

Bjørn Helland-Hansen og andre formidlet nyheter fra England - og de var kveldens "3 minutter", kan man si. Betjeningen på Bellevue var loyal - og visse dører ble lukket og diskret bevoktet. Senere ble det til at man alternerte møtene mellom Bellevue og Hotel Norge.

Etter møtene hendte det hyppig at man under hjemgangen havnet hos Gertie og Bjarne Monsen. (De var slik den gangen også!)

Ofte skjedde det at folk som var knyttet til det illegale arbeid, måtte vekk - og trengte penger for å kunne make det. Helland-Hansen kunne da si: "Jeg trenger noen penger i dag" - og uten vanskelighet kunne man da i en fart legge frem midlene.

Våre to medlemmer Einar Olsen og Bjarne Monsen satt i organisasjonen Danskehjelpen. Einar som formann og Bjarne som primus motor i "det ulovlige arbeidet" - og det var ikke lite disse to fikk utrettet. Særlig var Bjarne ekspert i "mørkets gjerninger" - og det var ikke bare barn, syke og svake som nøt godt av danskematen. Det fantes i li og fjell visse ungdommer som også fikk nødvendige forsterkninger.

Glimt fra FREDAGSKLUBBENS liv og gjerninger er gjengitt også av andre i dette festskriftet.

Men som et lite kuriosium kan det kanskje nevnes til slutt, at klubbens beholdning på kr. 3000,- ble fordelt til trengende institusjoner på Laksevåg.

FS (Etter notater fra
Einar Olsen).

Første møte etter krigen ble holdt på Hotel Norge fredag 18.mai 1945.

Til stede var 34 medlemmer.

Holbæk-Hansen hilste de fremmøtte rotarianere velkommen etter 5 års fravær, hvoretter han redegjorde for klubbens vilkår under okkupasjonstiden. -

"Taleren uttalte sin glede over at man atter kunne åpne Rotary-klubben og gledes over seiren som var vunnet, - en seier for de idealer som Rotary alltid har fremholdt. Han nevnte at de 5 års okkupasjon hadde gitt oss rankere holdning og klarere linjer enn før. Holdningen før krigen var ikke særlig imponerende. Den utstrakte respekt for andres oppfatning, førte til at man mente enhver oppfatning var like god. Selvom enhver har krav på å bli hørt, både meningsfeller og motstandere, så er der dog én som ikke har rett til det, - den som selv vil frata andre retten til å komme til orde. Det var talerens håp at den friske antipati mot diktatur som okkupasjonen har skapt, må bevares - da vil meget være vunnet både for folket og Rotary-bevegelsen".

Medlemsfortegnelsen viste 67 medlemmer. Av disse var 3 døde før klubben ble oppløst: Brinkmann, Nordahl-Olsen og Sontum. Senere var følgende medlemmer avgått ved døden: E.Andresen, Hagbart von Erpecom, Schjelderup, Sund og Tornøe.

De avdødes minne ble æret.

1 medlem hadde meldt seg ut.

Til møtet var innkalt de samme som hadde deltatt i FREDAGSKLUBBEN, ialt 54.

Som sekretær innvalgtes: Bj.Minde

Som arkivar " A.Visted, istedetfor Bj.Monsen, som ønsket å trekke seg tilbake.

Som komité til å treffe avgjørelse om verdige medlemmer, ble valgt: Eilif Amundsen, Helland-Hansen, Sæthre, Friele og Einar Olsen.

Postmester E. Eriksen ble innvalgt som aktivt medlem av klubben med akklamasjon.

President: Ole Friele
Sekretær: Bj. Minde
Kasserer: Waldemar Hansen
Styremedlemmer: A. Knag
Sæthre
Danielsen.

Året 1945-1946

Klubben var allerede kommet i gang 18. mai 1945 etter 5 års skjult tilværelse som FREDAGSKLUBBEN. Rotaryklubbene i de land som var okkupert under krigen, hadde alle fått sitt charter suspendert av Rotary International.

Bergen Rotary Klubb var den første klubb i okkupert område i Europa som kom i gang igjen. Men det tok adskillig tid før vårt gamle charter nr. 1865 ble godtatt igjen av Rotary International. Fra Rotary International ble det antydnet at de suspenderte klubber måtte gjenopptas som nye og med nytt charter. Dette vakte selvsagt stor misnøye i klubbene rundt omkring i de tidligere okkuperte land, og ikke minst i vår klubb, som hadde vært i virksomhet gjennom hele okkupasjonstiden.

Vi mottok således et brev fra den svenske guvernør Trolle, hvor han betegnet vår klubb som "The Provisional Rotary Club of Bergen" og medlemmene som "charter members".

Den 5. oktober 1945 hadde vi besøk av guvernør Brackenbury i distrikt nr. 3, United Kingdom. Han kunne fortelle at vårt gamle charter nu var godkjent igjen. I sirkulære fra Rotary International av 12. desember 1945, forekom en liste over nye Rotary klubber, og under listen stod følgende:

"Since the end of the war contact has been reestablished with the following clubs: Bergen, Fredrikstad, Oslo, Tønsberg, Manila på Filippinene og Paris".

Vårt charter var anført med det gamle nummer, så dermed var den sorg slukket.

Men det var ikke bare de internasjonale forhold som nødvendiggjorde en innsats. Også de interne forhold i klubben måtte tas opp til vurdering. Allerede på det første ordinære møte etter frigjøringen, ble der nedsatt en granskningskomité som fikk som oppdrag å gjennomgå medlemslisten og avgi innstilling ifall komitéen fant at der var medlemmer som p.g.a. sin holdning under krigen ikke fantes verdige å fortsette som medlemmer av vår klubb.

Granskningskomitéen godtok samtlige medlemmer. I krigstiden hadde 1 medlem meldt seg ut, idet vedkommende var medlem av Nasjonal Samling, og optrådte i hirden. Det skal dog til vedkommendes ros sies, at han ikke skaffet vår klubb noen som helst vanskeligheter, til tross for at han var vel kjent med våre møter i FREDAGSKLUBBEN.

Et annet medlem trakk seg ut ved frigjøringen. Her var det tyskerarbeid som gjorde at vedkommende foregrep granskningskomitéens avgjørelse. Den første tid holdtes møtene på Hotel Norge kl. 17,30. Det var ikke noen heldig møtetid og fremmøtet var dårlig ut over sommeren.

Fra 17.august ble møtetiden fastsatt til kl. 19,00, og nu ble fremmøtet straks bedre.

Den første tid var det ikke foredrag på møtene, men det var så mere enn nok å tale om likevel. Ikke minst var det storartet når det kom gjester fra fremmede land, eller egne medlemmer kom tilbake og kunne berette om det store utland som vi hadde vært utestengt fra så lenge. Det første regulære foredrag ble holdt av Johan Gran den 28.september 1945. Emnet var "Norsk Shipping under krigen". Neste gang, 5.oktober, var det Alf Knags tur. Han talte om klubbvirksomhet.

På dette møte talte også guvernør Brackenbury. Han meddelte at - såvidt han visste - var Bergen Rotary Klubb den eneste klubb i de okkuperte land som hadde regelmessige møter under hele krigen. Det kritiseres av og til at der er for meget håndklapp i Rotary. Det var visst ingen som fant å måtte moderere seg da denne opplysning fremkom. Brackenbury kom forøvrig som representant for distrikt 3 i England - Newcastle -distriktet. Distriktets klubber hadde innsamlet £ 7700 til innkjøp av redskaper til gjenoppbyggingen av Finnmarken. Der ble sendt verktøy og andre varer som var vanskelig å skaffe her i landet på dette tidspunkt.

Den 23.november ble det holdt et meget vellykket fellesmøte med Bergen Inner Wheel Klubb på Grand Hotel Terminus. Foredragsholder var professor Trumpy, som den gang ennå ikke var medlem av vår klubb. Han talte om atomspaltning og atomenergi og forutsa at frigjøringen av atomenergien kommer til å bli betegnet som den største enkelthendelse i menneskehetens historie.

Julemøte ble holdt på Restaurant Bellevue. Til stede 41 medlemmer = 74,56%.

Og så gikk det da utover i det nye år med vanlige møter. Det var ikke vanskelig å få foredragsholdere den tiden. Medlemmene syntes åpenbart det var fint å komme igang igjen, og ingen unnslo seg når det var spørsmål om å yde noe til klubbens beste, enten det gjaldt foredrag eller annet arbeid for klubben.

Et foredrag som vakte særlig interesse, var Bjarne Monsens om danskehjelpen som Monsen hadde administrert både under okkupasjonen og i den vanskelige tid umiddelbart etter frigjøringen. Vi fikk høre hvorledes hjelpen var organisert, både til fengslene på våre kanter, og innen byen og de nærmeste distrikter under de store katastrofer byen og Laksevåg ble rammet av.

Fra 15.februar flyttet klubben over til nye lokaler i Store Parkvei nr. 22. Der var hjemlig og hyggelig - og fremmøtet var stort sett bra. Det varierte nokså meget, mellom 50 og 75%. Vi hadde den gang ingen nære naboklubber, så det var ikke så lett å gjøre opp for forfall som det er i dag. Mange av medlemmene foretok reiser i denne tid, så man kunne ikke vente så stort fremmøte. Men en hadde inntrykk av at de som hadde noen mulighet for å møte frem, også nyttet muligheten.

Ved overgangen fra Fredagsklubb til vanlig Rotary Klubb, hadde vi 54 medlemmer. I løpet av Rotary året ble det opptatt 4 nye medlemmer, slik at vi kom nær opp under det som guvernør Brackenbury betegnet som den ideelle medlemsstørrelse, nemlig 60. Det kunne gå an med opptil 100, men alt som var over det, var av det onde, mente Brackenbury. I dag er det ikke bare amerikanske klubber som bør ha dette for øyet.

Vår klubb hadde påtatt seg å holde distriktskonferansen i 1940. Dette satte krigen bom for. Det var da naturlig at vår klubb tok tråden opp igjen, og vi fikk da også æren av å holde den første norske distriktskonferanse etter krigen. Det var den gang bare ett distrikt.

Guvernør 1945/46 var byfogd Bjarne Didriksen, Sarpsborg. Han var dessverre forhindret fra å møte, og i Didriksens sted lededes distriktsmøtet med overlegen dyktighet av past guvernør, h.r.adv. Leif S.Rode, Oslo. Uformelt velkomstmøte ble holdt i Handelsforeningens klubblokaler søndag den 23.juni, mens selve konferansen åpnet mandag den 24.juni kl. 10,00 i Ole Bull Teater.

Programmet var det vanlige. Rotary Internationals representant var direktør H. Trolle, som ga en redegjørelse for Rotary International under og etter krigen.

Den nyvalgte guvernør, pastor Bonnevie Svendsen, berettet fra konvensjonen i Atlantic City.

Om ettermiddagen holdt så overlege C.Wishman fra Mandal foredrag kalt "Mennesket og Kosmos". Det var et praktfullt

foredrag og elegant fremført. Det var tydelig at alle tilhørerne var dypt grepet.

Fra Fredrikstad og Oslo Rotaryklubber fremlas forslag om opprettelse av et distriktsekretariat. Forslaget var i prinsippet tiltrådt av guvernøren. Bergen var engstelig for at forslaget ville resultere i at norsk rotary ville få sitt hovedsete i Oslo. Presidenten i vår klubb gikk derfor sterkt imot forslaget, og fikk straks tilslutning fra presidenten i Haugesund Rotary Klubb. Resultatet ble at forslaget falt med overveldende flertall.

Om aftenen holdtes den store bankett i festsalen, Grand Café's 2.tasje. Deretter dans.

Tirsdag den 25.juni fortsatte konferansen i Fløirestauranten. I formiddagstimene var det instruksjonsmøte for de nyvalgte presidenter og sekretærer og kl. 12,30 avskjedsmøte. Dr. Robert Kloster orienterte om Bergens historie og finansrådmann Einar Olsen om Bergen i dag.

Deretter holdtes avskjedslunch i Fløirestauranten.

Byen og Fløien viste seg fra sin aller beste side i konferansedagene og skulle man dømme etter de hilser klubben fikk etterpå, var distriktskonferansen en enestående begivenhet for alle våre gjester. Når vi så på Rotary årets siste møte, fredag den 28. juni, fikk høre at alle kalkyler hadde holdt, og at der til og med var et lite overskudd, da var der jo også grunn for vertskapet til å være fornøyet.

Det var i sannhet et begivenhetsrikt Rotary år som nu ble avsluttet, og man kan vel si at alle medlemmer var takknemlige for at de hadde fått være med i vår klubb hele året.

Nye medlemmer:

Em. Erichsen, Haakon Torsvik, Jan H. Fasmer, B. Trumpy.

President: Alf Knag
Sekretar: Helmer Haaland
Kasserer: H. Stender
Styremedlemmer: Em. Erichsen
Rolf Bentzon
Harald Aase
Ole Friele

Året 1946-1947

Så gikk vi inn i gjenreisningsår nr. 2. Ved vaktskiftet Friele - Knag, på møtet den 28. juni 1946, fikk den avgående formann sin velfortjente takk for sin utmerkede ledelse av klubben i det første gjenreisningsår. Friele hadde vært den ideelle president. Han strålte av rotary og var alltid elskverdig, hensynsfull og sindig.

Under den nye president fortsatte møtene i Store Parkvei 22, frem til 8. august, da man tok avskjed med disse hyggelige og intime lokaler. Ved fulltallige møter var de i minste laget. Løsningen av spørsmålet angående nytt lokale, skaffet styret adskillig bry. Der var en konstant mangel på den slags lokaler, og særlig torsdager og fredager var alt opptatt av møter, brylluper og lignende tilstelninger av selskapelig art. Klubben måtte for resten av året derfor gå over til onsdagsmøter. De videre møter ble holdt på Grand med enkelte avbrudd, da man måtte ty til Hotel Norge eller Bellevue.

Likesom i det foregående år var det vanskelig å få møteprosenten opp. Den gjennomsnittlige møteprosent var ca. 60. En av grunnene til det mindre gode fremmøte, var at en stor del av medlemmene var på reise, det var nødvendige forretningsreiser, det var studiereiser og det var reiser for "pleasure". Det var som om krigsårenes stengsel nå krevet en ekstra utløsning i form av besøk til andre land. Hertil kom de mange småreiser som måtte foretas av forretningsmenn til departementer i Oslo, for å få "løyver" eller lisenser til sine innkjøp. En fordel var det at man umiddelbart etterpå fikk ferske beretninger fra reisene. Således ga Sigvald Bakke, J.W. Eide, Eire og Torsvik, alle meget interessante rapporter fra sine reiser til U.S.A. Dessuten hadde vi besøk med foredrag av de to vitenskapsmenn Odd Dahl og Helmer Dahl, som begge fortalte om nyheter fra sine spesielle felter fra U.S.A.-besøk.

Et av møtene i juli var arrangert som en utflukt til Korsneset, hvor man besøkte de befestninger som tyskerne hadde bygget under krigen. På tilbaketuren var medlemmene innbudt til John Runshaug på hans vakre eiendom, Rød, ved Fanafjorden. Her sto dekket et herlig kveldsbord og Runshaug og hans datter, fru Meling, tok

imot og sørget for at det ble en "stor" og minnerik kveld. Den danske sogneprest, Mogens Strunge, og frue fra Amager Rotary Klubb var gjester og bragte en hilsen fra Danmark. "Sammenkomsten sluttet i det frie med punsj og en lyrisk tale av presidenten til Danmarks pris. "Derefter sang en "Det er et yndigt land", " forteller referatet.

Det årlige guvernørbesøk fant sted i slutten av januar 1947. Det var pastor Bonnevie-Svendsen som var guvernør dette år. Han overbragte et sorgens budskap som nettopp var kommet fra Amerika, om at Rotarys stifter Paul Harris var avgått ved døden. Presidenten som selv hadde møtt og talt med Harris under hans opphold her i 1932, holdt en varmtfølt minnetale om ham.

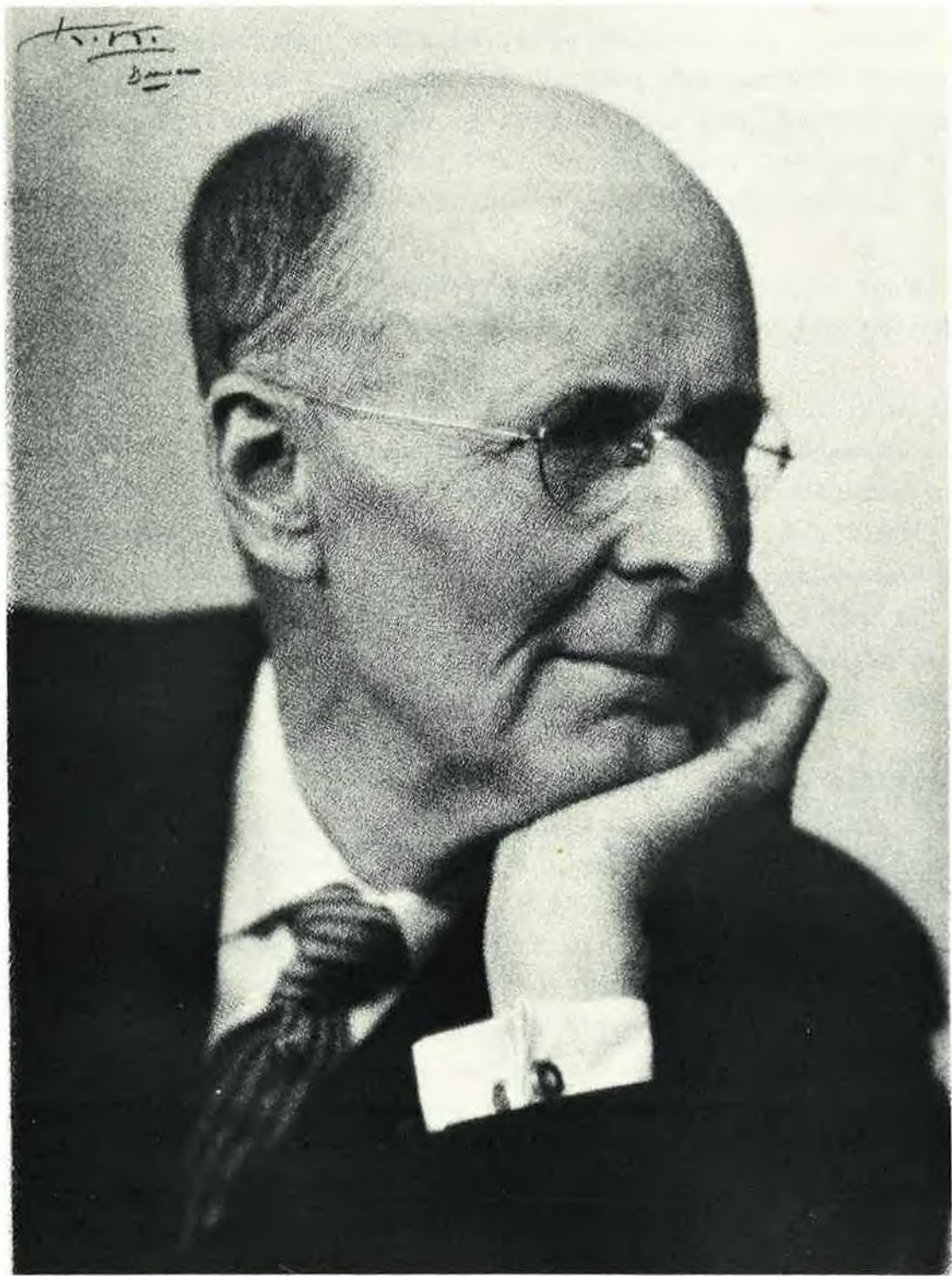
Spørsmål og ny håndbok for Rotary ble tatt opp av klubben dette år, og Bjarne Minde hadde i samarbeid med J.W.Eide utarbeidet et forslag. Presidenten fikk etter anmodning, bemyndigelse til å ta dette spørsmål opp på president- og sekretærmøtet på Solihøgda. Her kunne han fremlegge et eksemplar av manuskriptet til hver av deltagerne. Det ble her besluttet å legge dette til grunn for ny norsk rotaryhåndbok, og Oslo-klubbens sekretær, Sigv. Jordfald, kom i Bededagshelgen til Bergen for sammen med Minde og Eide å fingly manuskriptet.

Boken ble senere trykt og levert som gave til samtlige norske rotaryklubber.

På et møte i november fremsatte Friele forslag om at klubben burde sende julegave til hver av medlemmene i Newcastle-klubben og de andre klubber ved Tynen, som en takk for det store hjelp til Finnmark. Saken ble tatt opp av styret og ble i løpet av et par tre uker realisert. Der ble sendt/en fyldig sending med god norsk hermetikk, bl.a. sardinar i olje, alt saker som på den tid var mangelvare i England.

På et av møtene i mars måned ga presidenten en redegjørelse angående Round Table bevegelsen, og foreslo at man skulle gjøre et forsøk på å opprette en slik i Bergen. På møtet 18.juni kunne han opplyse at landets første Round Table nå var stiftet i Bergen - med ca. 30 medlemmer.

Onsdag den 19.mars introduserte presidenten en ny foredragsholder i klubben. Han talte om forskningen og ungdommen, og redegorde nærmere angående en del ungdomsleirer han hadde ledet med videnskapelig tilsnitt. Man fikk et bestemt inntrykk av at dette arbeid var båret opp av idealisme og stor oppofrelse. Det var professor C.L.Godske, som klubben i senere år skulle få høre adskillig mere fra.

Paul Harris fotografert av rot. Jensen under oppholdet i Bergen.

Ved sesongens slutning talte klubben 59 medlemmer. En var gått bort i årets løp og tre nye medlemmer kommet til, nemlig professor Wedervang, arkitekt Peter Andersen og direktør Kaarbø.

Årets laks kom til møtet den 11. juni fra Lærdal. Det var storfiskerne Frithjof Andersen og Karl Jebsen som, tradisjonen tro, hadde sendt som gave til klubben en velvoksen laks, som var trukket i samme uke. Der ble sendt et takketelegram til de glade givere.

Ved årets distriktskonferanse i Sarpsborg, møtte Em. Erichsen, Bjarne Monsen og presidenten som representanter. Rapport ble avgitt på sesongens siste møte.

Personalia: På møtet den 27. november 1946, kunne presidenten opplyse at vårt chartermedlem, Bjarne Monsen, den samme dag hadde fått overrakt Kongens fortjenstmedalje i gull for sitt oppofrende arbeid under okkupasjonen. På møtet den 7. mai 1947 forelå opplysning om at Wedervang var utnevnt til kommandør av St. Olav. Han fikk en varmfølt hyldningstale i den anledning, av fungerende president Em. Erichsen. Wedervang var tilfeldigvis foredragsholder samme kveld, og talte om den internasjonale pengeordning.

Klubbens høyt skattede medlem, Rosasco, døde i slutten av februar 1947 etter noen tids sykeleie. I sin minnetale opplyste presidenten at Rosasco kom inn i klubben i 1926, og hadde vært et trofast og aktivt medlem av klubben i mere enn 21 år.

Apropos: Møteplikten og timene etter møtet. I forbindelse med en rapport angående møteprosenten, kom presidenten på et møte i mars måned inn på samværet etter møtet, og uttalte bl.a. "De stille timene etterpå, med passiaren, snadden og kaffen, de forlenger livet"! - Dette til ihukommelse for eftertiden.

Nye medlemmer:

R. Kaarbø, I. Wedervang, P. Andersen.

Året 1947-1948

President: Em. Erichsen
Sekretær: Bj. Minde
Kasserer: H. Stender
Styremedlemmer: B. Mowinckel
Harald Aase
Einar Olsen
Alf Knag.

Postmester Emanuel Erichsen var vel orientert i Rotary og hadde en egen lun måte å lede møtene på. Hans første jobb var å møte på Distriktskonferansen i Sarpsborg.

I løpet av juli fikk klubben meddelelse om at den ikke kunne beholde lokalene på Grand lenger enn til september. Av nye lokaler kunne det kun bli tale om Haandværk- og Industriforeningen, Bellevue og Terminus. Etter avstemning på et senere møte, ble Haandværk- og industriforeningen valgt med 37 stemmer, de andre lokaler fikk henholdsvis 3 og 2.

Grunnet de vanskelige forhold i Finland, hadde klubben sendt et parti sardiner. Presidenten refererte en takkeskrivelse.

Etter innbydelse fikk vi i august besøk av 8 rotarianere med damer fra Aarhus. De ble møtt på Geilo av medlemmer fra vår klubb i biler og kjørt til Lofthus i Hardanger. En tur de var meget begeistret for. På turen fra Lofthus til Bergen serverte Bjarne Monsen lunch i sin hytte på Kvamskogen. Innkvarteringen i Bergen var ordnet på Hotel Norge. Neste dag var det sightseeing med lunch på Solstrand. Det var vidunderlig vær og det klare, friske vann fristet visstnok alle til et bad, til tross for at ingen hadde badebukse. Vakter ble imidlertid utsatt. Rotarymøte ble holdt på Grand med foredrag av Einar Olsen. Det selskapelige samvær ble henlagt til Schjøttstuene. Det ble en meget belivet aften. Dagen derpå reiste gjester og endel rotarianere til Mjølfjell hvor Vestlandsbankens hytte var stillet til disposisjon ved Evanths. Presidenten måtte tidlig neste morgen avsted til sitt virke og fikk sjanse på en drasin. Våre gjester reiste direkte fra Mjølfjell til Solihøgda hvor de var innkvartert - og derfra til Larvik.

Det første møte i de nye lokaler ble holdt den 12. september. På dette møte ble det vedtatt å nytte kort ved forfall, kortet kostet kr. 1,-. Hvis ikke kort ble nyttet, skulle mulkt betales med kr. 2,-. Karl Jepsen foreslo mulkt ved for sent fremmøte. Den ble som kjent senere fastsatt til 50 øre.

Den 28. november hadde vi besøk av guvernør Bonnevie-Svendsen som holdt et meget inspirerende foredrag om Rotary.

I møtet den 19. desember ble J.W.Eide hyllet og overrakt en pokal for hans arbeid med Rotary Håndbok og for hans store innsats i Rotary forøvrig. På samme møte holdt professor Erling Jepsen foredrag om den vanskelige valutasituasjon.

I februar kom der innbydelse fra Aarhus Rotary Klubb til å besøke dem den 11., 12. og 13. mai.

I anledning Rotarys stiftelsesdag den 23. februar, ble det holdt festmøte med damer den 20. februar. Presidenten omtalte særlig F.N. organisasjonen og dens store arbeid på sosiale, kulturelle og økonomiske felter.

Valgmøte i april ga som resultat: President Birger Mowinckel. Santos Danielsen, Blydt Grung, Wedervang og Sætre som styremedlemmer.

På møtet ble diskutert forhøyelse av kontingenten. Resultatet ble imidlertid at det for dette år ble utlignet kr. 30,- pr. medlem ekstra. Og dessuten kr. 5,- pr. medlem til Aalesund Rotary Klubb i anledning distriktskonferansen.

Den 28. mai ble det holdt møte i forbindelse med Chr. Michelsens Institutt, foranlediget av Helland-Hansen.

Primo juni ble det utfart til Alvøens Papirfabriker med besøk på den vakre hovedgård, med en hyggelig aftens i Hans Fasmers hjem.

Det siste møte i dette Rotary-året ble holdt den 25. juni. Foredragsholder var Erik Grant Lea. Han talte for en ny industri på Vestlandet, og de store muligheter for en utvidet skogdrift. Denne sak ble som kjent senere fulgt opp med foredrag om planene for den fabrikk som nu drives i Vadheim.

Nye medlemmer:

Lau. Eide, J.R.Mack, Leif Nyborg, C.L.Godske.

president: B.Mowinckel
sekretær: F.B.Holmboe
kasserer: J.R.Mack
styremedlemmer: S.Danielsen
H.Blydt Grung
H.Sæthre
I. Wedervang
Em. Erichsen.

Året 1948-1949

Det første møte i det nye Rotary-året ble holdt på Grand. President Birger Mowinckel holdt sin tiltredelsestale og refererte endel fra rotary-konferansen i Aalesund. Den ble nærmere omtalt i et senere møte av Bjarne Minde. En stor opplevelse var det å høre pastor Bonnevie-Svendsen tale for de døve og samtidig for oss i kirken.

Utover høsten var det mange gode foredrag og utflukter, som til det nye kraftanlegget i Grøndal, og til Vistedes Hyssingfabrik på Møllendal. Av foredrag kan nevnes finansborgermester Einar Olsens foredrag om byensbudsjett som var satt opp med utgifter til 71 millioner. Kasserer Mack minnet om kontingenten kr. 25,- pr. halvår, og betaling for medlemsalbum kr. 17,-.

Den 8.oktober hadde vi besøk av guvernøren Bonnevie-Svendsen som holdt et inspirerende foredrag.

På president- og sekretærmøtet holdt vår president foredrag om klubb-service.

Året 1948 begynte som vanlig med nyttårsbetraktninger, og professor Wedervang holdt et foredrag om årets store begivenhet Marshall-planen.

Club Assembly ble holdt 10.februar. Forslagskandidater til guvernør ble anbefalt etter endel diskusjon. Ultimo februar ble det som vanlig holdt møte med damer, med foredrag av Godske. I sin tale ved middagen slo presidenten til lyd for å få flere medlemmer, innen bl.a. sosialinstitusjoner og om mulig fra arbeidsorganisasjoner. I mars måned holdt Rolf Schøder foredrag om den store tragedie i Tsjekoslovakia i februar, da landet ved et kupp kom inn under kommunistenes styre.

Den 1.april var det valgmøte som resulterte i at Santos Danielsen ble valgt til president og Ragnar Mowinckel, P. Andersen, J.R.Mack og C.L.Godske til styremedlemmer.

Den 6.mai ble det vedtatt å forhøye kontingenten fra kr.25,- pr. halvår til kr. 40,-. Johan Gran talte i møte 13.mai for reising av et studentinternat. Huset var kalkulert til 2 millioner og tanken var at hver bransje skulle skaffe midler til et rom som var beregnet til kr. 10.000,-.

I juni ble det kjernefysiske laboratorium besøkt under ledelse av professor Trumpy.

Det siste møte i sesongen ble holdt den 24.juni med foredrag av Kaarbø, som fremhevet at vi hadde ligget akter på skipsbygningens område grunnet de høye skatter, mangel på hjelpemaskiner, fagarbeidere og driftskapital. Dessuten bestemmelsene om skiftordningen.

En av de saker som det falt i presidentens lodd å få råde bot på, var den generende servering i begynnelsen av møtene med klirring av glass og flasker, og det prat som følger med oppgjør. Det var ubehagelig for dem som sto på talerstolen og direkte flaut når det var gjester som holdt foredrag. Det gikk sent med å få det bort, men det lyktes omsider.

Nye medlemmer:

Hans Grimsdøe, Isak Isaksen.

President: Santos Danielsen

Året 1949-1950

Sekretær: Fredrik Holmboe

Kasserer: Johan R.Mack

Styremedlemmer:Ragnar Mowinckel

Peter Andersen

Birger Mowinckel

C.L.Godske.

På første styremøte fremkom Godske med planer om å avholde forsknings- og friluftskurser for ungdom. Ddeén fenget straks og styret besluttet å prøve å skaffe en gård for dette. Ved et senere styremøte meddelte Gran at konsul Birger Gjestland hadde en liten gård på øvre Kleppe på Osterøen som antagelig var tilsalgs.

Etter konferanse med konsul Gjestland, fikk presidenten gården på hånden for kr. 10.000,-. Etter at presidenten og Godske hadde ^{at}besiktiget gården, populært kalt "Godskegården", fant Godske/gården ligger godt tilrette for det formål han hadde fremført.

I klubbmøtet 11.november ble kjøpet besluttet for kr. 10.000,-. Samtidig ble nedsatt en innsamlingskomité bestående av Gran, Kjær og Monsen. Innsamlingen resulterte i kr.11.787,50 kontant og ca. kr. 4.000,- i naturalier, samt et 1.prioritetslån kr. 5.000,- i Vestlandsbanken mot 2% årlig rente. Renten betales av fondet for By og Land.

Den 17.februar 1950 kunne presidenten meddele at skjøtet på Godskegården (Øvre Kleppe) var iorden.

Året forøvrig var rikt på arrangementer.

Godskegården overtas høsten 1949. Den første befarings.

Klubbetok på tunet i juni 1951.

Den 7.juli var klubben invitert av Runshaug til besøk på hans landsted på Røed ved Fanafjorden. Tilstede var 35 medlemmer som hadde en strålende tur i prektig vær.

Under besøket foreslo Knag innsamling til et fransk ungdomsbesøk i Norge, resultat kr. 1.100,-.

Den 8.oktober ble etter innbydelse av Bjarne Monsen, klubben invitert til weekend tur til hans hytte på Kvamskogen. 25 medlemmer fulgte innbydelsen som var meget vellykket.

I desember var det 25 år siden Bergen Rotary Klubb fikk sitt charter, og der ble i den anledning holdt en meget stilig fest med damer. På festen ble klubben ved presidenten overrakt en rotarykjede fra landets rotaryklubber - av president Lütcherath i Oslo Rotary Klubb. Fra danske klubber et Danebrogsflag samt hilsener fra Sverige med flere.

Rotarys guvernør Jorfald var også tilstede.

På julemøtet den 23.desember ble mottatt 12 gavepakker fra Philadelphia Rotary Club, som ble utloddet. Utlodningen innbragte kr. 1050,-, som ble oversendt Inner-Wheel klubben til utdeling blant trengende.

Den 27.juni ble Godskegården innviet med en tur til gården i strålende vær. 25 medlemmer var med.

Nye medlemmer:

Erling Brinchmann, Reidar Frønsdal, Conrad Mohr Kjær,
Erling Iversen og Hallvard S. Bakken.

Santos Danielsen.

President: Einar Olsen
Sekretær: J.R.Mack
Kasserer: Isak Isaksen
Styremedlemmer: Bj.Monsen
Lau Eide
Reidar Kaarbø
Santos Danielsen.

Året 1950-1951

Det nye styre ble konstituert i møte hos den nye president 20.juni 1950.

Formennene i de forskjellige hovedkomitéer ble straks informert av presidenten om sitt arbeid, og fikk seg tilstillet det fra Rotary International mottatte trykte materiale i form av direktiver og planer. Det tok som vanlig litt tid før komitéen kom ordentlig i sving - på grunn av ferietiden - men komitéen gjorde ellers i året et interessert og godt arbeid.

Klubben hadde dette året 50 møter som gjennomgående var meget godt besøkt. Fremmøteprosenten utgjorde i gjennomsnitt for året 74,4%. Av klubbens medlemmer hadde ialt 13 hatt 90% fremmøte eller mere.

Medlemstallet var ved årets begynnelse 64. Ett medlem trådte ut da han hadde vanskelig for å møte. Der ble opptatt 4 nye medlemmer som dekket følgende klassifikasjoner:

Religion	kl. nr. 66
Herreekvipering	" " 12
Ullvareindustri	" " 77
Trikotasje	" " 12

Medlemstallet var således ved årets utgang 67.

Styret drøftet forslag fra klassifikasjonskomitéen om å slå opp flere nye klassifikasjoner og innstillet herpå, for etterhvert å få medlemsbestanden forynget.

I årenes løp ble det holdt ialt 49 kortere eller lengere foredrag. En fordeling av disse etter innhold og art viser følgende forhold:

1. Rotaryspørsmål og andre anliggender ialt 29
2. Emner innenfor gruppen yrkestjeneste ialt 9
3. Emner innenfor gruppen internasjonalt samarbeid eller internasjonale spørsmål ialt 7
4. Emner innenfor gruppen samfunnstjeneste ialt 13
5. Diverse emner av mere underholdende art ialt 11.

Klubbens medlemmer ble til stadighet holdt ajour med de opplysninger som kommer fra Guvernøren, fra kontoret i Zürich og gjennom Reports on U.N. og andre publikasjoner.

I årets løp ble arbeidet med den nye klassifikasjonshåndbok fullført. Klassifikasjonskomitéens medlemmer J.W.Eide og Wedervang utførte her et betydelig og oppofrende arbeid.

Sekretæren utarbeidet i årets løp et helt nytt kartotek over klubbens medlemmer. Dette kartotek gir ikke alene de nødvendige personalopplysninger, men inneholder også opplysninger om deres virksomhet innenfor klubben som styremedlemmer, foredragsholdere m.v. Kartotek kortene ble siden innført i en rekke andre norske klubber.

Styret tok opp arbeidet for å få bedre orden på arkivforholdene, flaggordningene m.v.

Styret drøftet også spørsmålet om en noget friere ordning m.h.t. sammensetningen av hovedkomitéer og underkomitéer. Denne ordningen ville i nogen grad bli prøvet i det nye rotaryår.

Presidenten og sekretæren deltok begge på President- og Sekretærmøtet på Solihøgda i august 1950. De var også tilstede ved Trondhjem Rotary Klubbs 25års jubileum i januar 1951 hvor presidenten på de norske rotaryklubbers vegne overrakte jubilaranten en presidentkjede. Bjarne Monsen møtte som klubbens representant

ved R.I.'s president Laguex' besøk i Oslo Rotary Klubb og på distriktskonferansen i Skien i juni.

13 av klubbens medlemmer deltok i slutten av mai i en tur til Newcastle upon Tyne sammen med Bergen Handelsforenings symfoniorkester.

Som vert fungerte klubbene i Newcastledistriktet, i Shields og Durham. Presidenten, som deltok i turen, representerte vår klubb ved de mange tilstelninger og mottagelser som fant sted ved denne anledning. Turen som var meget vellykket, bidrog sterkt til å festne de vennskapsbånd som fra tidligere har bestått i forhold til de engelske rotarianere særlig fra disse distrikter.

Klubben hadde dette året en utstrakt korrespondanse med fremmede klubber. Den fikk også mange gjester, 86 ialt, særlig i sommetiden. Mange av disse deltok i det selskapeilige samvær etter møtene som på denne måte er blitt tilført et verdifullt innslag. Klubbens medlemmer i året sluttet opp om dette samvær, som var holdt i enkle former og som ble innledet med en eller annen sang. I denne forbindelse bemerkes at sangboken synes å trenge en revisjon.

Arbeidet på Godskegården fortsatte i årets løp etter den lagte plan. Tilslutningen hadde vært ^{gode}bra og alt tydet på at klubbens initiativ her vil kunne bære/frukter. Godske ga egen beretning og regnskap for virksomheten. Klubben hadde sin årsutflukt til Godskegården den 27.juni med ca. 30 medlemmer. Utflukten var meget vellykket, takket være blant annet kamerat-skapskomitéen.

Nye medlemmer:

Otto Irgens, Per Urdahl, Kjell Iversen, Knut Aase.

Einar Olsen.

president: Bj. Monsen
Sekretær: J.R.Mack
Kasserer: Isak Isaksen
Styremedlemmer: P. Andersen
C.Mohr Kjær
Lau Eide
Jan H.Fasmer.

Året 1951-1952

Guvernør i dette år var Elias Sandvik, Kopervik.

Det var første gang siden 1930 at et av våre charter-medlemmer satt på presidentplassen. Det var gått 21 år siden forrige chartermedlem - Fr. Holmboe, president 1929-1930, leverte tømmene fra seg.

Dette rotaryåret ble det lagt særlig vekt på å skaffe frem et interessant og allsidig møteprogram, og programkomitéen med Einar Olsen som formann, gjennomførte dette på en utmerket måte. Samtidig virket styret for å få møteprosenten opp, og det lyktes å få den gjennomsnittlige møteprosent for året opp i 75%. Det var den høyeste klubben hadde hatt til den tid.

Medlemstallet ved årets begynnelse var 66. I løpet av året ble det opptatt 6 nye medlemmer. En avgikk ved døden og en gikk ut, og en ble overført til en annen klubb.

I 1.del av semesteret ble det holdt 51 møter + 1 ekstramøte i anledning R.I. presidents besøk. Det ble holdt 51 foredrag og kåserier, hvorav 31 ved klubbens medlemmer og 20 inviterte gjester.

Av årets foredrag omfattet 16 samfunnstjenester, 10 yrkestjenester og bransje-foredrag, 5 international service, 9 reiser og underholdning og diverse. Indre anliggender og Rotaryspørsmål ble behandlet på 11 møter.

Spørsmål om deling av det norske rotarydistrikt var dette år oppe til behandling av klubbene, og diskusjonen om dette ble innledet på et møte i februar av Einar Olsen. Klubben vedtok å samle seg om et av innlederen fremlagt forslag til uttalelse. I denne ble det nevnt, at man bl.a. av nasjonale hensyn - sålenge som mulig - bør søke å unngå en deling av distriktet. Det bør undersøkes og drøftes om det ikke er mulig på en eller annen måte å få guvernørens arbeidsbyrde lettet.

Det årlige festmøte med damer ble holdt 22.februar. Conrad I Mohr Kjær kåserte om "Litt fra musikkens historie". Festkomitéens formann Jan Fasmer bar ansvaret for det helt gjennom vellykkede arrangement - "Den mest vellykkede damefest på mange år" - som deltagerne sa.

Tur med damer til "Godskegården" ble holdt tirsdag den 17.juni og ble en strålende og minnerik begivenhet.

Guvernørens offisielle besøk fant sted den 2.november og det ble som vanlig i forbindelse med dette holdt "Club Assembly". "Å være medlem av Rotary, krever at man skal være ytende, ikke bare nytende, og uten aktiv innsats fra hvert enkelt medlems side, vil en klubb lett stagnere" var et av guvernørens råd.

Club Assembly ble også holdt i april, men da uten guvernør. En av årets hovedbegivenheter var besøket av R.I.'s president Frank Spain med frue. På sin reise hit og videre i landet, var han ledsaget av guvernøren for det norske distrikt, Elias Sandvig.

I den anledning ble det holdt en meget vellykket "dinner meeting" i Schjøttstuen torsdag den 16.august, og her holdt direktør Kloster en orientering om denne gamle bebyggelse. Spain og Sandvig deltok også i det ordinære møte den følgende dag.

På et av våre møter i august, fikk vi også dette år besøk av den reisende rotarymann Waterman fra Laguna Beach. I følget var det 10 rotarianere med fruer fra California, de var på rundreise i Europa. På møtet den aften ble det fremvist to fargefilmer fra Bergen og fjordene.

For annen gang i dette rotaryår, kom Watermann tilbake i juni måned. Presidenten tok seg av hele forsamlingen i hytten på Kvamskogen - og tilslutt middag i hans hjem i byen.

Torsdag den 21.august kom der et parti med skolebarn fra England med ledere. J.W.Eide tok seg av dette besøk, og en rekke medlemmer stilte sine biler til disposisjon. Det ble foretatt sight-seeing i byen og omegn og etterpå ble det arrangert aftens i "Game Bergen".

Av spesielle programmer sommeren 1951 kan nevnes Roverstafetten fra Lindesnes til Nordkapp med Calle Godske som primus motor. Det var en stafettmarsj "Norge på langs", gjennomført i en kald og våt sommer. Ved møtet 5.oktober fortalte Calle på sin humørfylte og sjarmerende måte om turen. Kronprins Olav hadde skrevet et budskap - og dette var lagt inn i en kopi av en budstikke.

Blant mange minnerike foredrag, kan nevnes et av Bjørn Helland Hansen om Fridtjof Nansen, som hadde vært hans venn og medarbeider gjennom mer enn 30 år. Nansen var vår største mann gjennom århundrer "han var mer verd for sitt land enn en hel armé".

R.I.'s president Frank Spain og frue besøker Bergen 1951.
De er flankert av guvernør Sandvik og pres. Monsen på Fløyen.

Fra middagen i Schøtstuene hvor professor Kloster orienterer om den gamle bebyggelse.

Etter anmodning av våre rotaryvenner i Leeds, England, ble det tatt imot ca. 30 nurses and doctors etc., som kom til Bergen den 26.mai 1952. Presidenten og andre medlemmer med biler, tok seg av gjestene - og den følgende dag ble det besøk på Barnehospitalet, Høyvoltanlegget. Presidenten inviterte samtlige til en enkel bespisning i sitt hjem.

"De gamles problem", Einar Øxnevads foredrag "Helsearbeidet blant gamle og eldre" ble trykt i serien "Sak og samfunn", og ble tilsendt alle klubber i landet.

I løpet av året ble det ved gave fra Einar Olsen og Finn de Lange samt ved arrangement samlet inn kr. 2880,-, som ble tillagt tidligere fond som da ble kr. 4800,-.

Vårt mangeårige medlem Wilhelm Kahrs døde plutselig i mai, Presidenten holdt en minnetale på møtet den 23.mai. De tre 60 åringer Johan Müller, Eyolf Berg-Olsen samt Alf Knag som samtlige fylte 60 år i februar, inviterte samtlige klubbkamerater til en middag etter møtet den 15.februar.

Klubbens mangeårige sekretær, president m.m. Bjarne Minde gikk inn i ektestanden i november.

Harald Eire flyttet fra byen og gikk ut ved nyttår, Palnir gikk ut juli 1952.

Nye medlemmer:

Howard A. Bowman, Gunnar Askim, Hans Isaksen, Håkon Johannessen, Peter Petersen, Gregor Rasmussen.

Bj. Mønsen.

President: Peter Andersen

Året 1952-1953

Sekretær: J. Irminger

Kasserer: Kjell Iversen

Styremedlemmer: J.R.Mack

Jan H. Fasmer

Otto Irgens

Per Urdahl

Bj. Monsen.

I den 19.årskongress som ble holdt i Bodø, deltok president og sekretær samt Müller og Godske, den siste som foredragsholder: "Forskningen og mennesket".

Av ukebrevene:

11/7 Brinckmann kåserte om visen, dens historie og utvikling. "Ta med visen blant familie og venner, - den krever ikke praktfulle stemmemidler".

25/7 Musikkraften ved Berg-Olsen, J.W.Eide og Hans Isaksen.

Eide uttalte innledningsvis at de tre utøvere representerte

- en hendøende rase, nemlig amatørmusikere som arbeidet for levende musikk i hjemmene. "Hjelp til for å holde denne siste skanse, vi må oppmuntre våre barn, nevøer osv. til selv å dyrke et instrument".
- 15/8 Blant gjestene var rotarianer O.Redland. "Han bragte som gave en del lommekammer, som de som hadde hår på hodet forsynte seg med".
- 26/9 Foredrag av Øxnevad om Åndssvakeforsorgen. "Omsorgen for de åndssvake har ikke fulgt med tiden i vårt land, f.eks. sammenlignet med Danmark, Sverige og England".
- 10/10 Just Fåland: Økonomisk samarbeide i Europa i dag.
- 29/10 Einar Løchen: Europarådet.
- 31/10 Helmer Dahl: Mennesker og automater.
- 28/11 Tore Sund: Bergenssamfunnet som byområde. Vekst, forhold og indre geografiske struktur.
- 1953
- 2/1 Bernt Lorentzen: Bergens Skipsfart gjennom tidene.
- 9/1 C.L.Godske: Videnskap, tallene og maskinen.
- 16/1 Møte i Vestlandsbanken: G. Askim: Litt om lette viner. "Det vil også bli fremvist en film som bl.a. omhandler et bankrøveri". Av referatet: "Og så ble 11 forskjellige viner prøvet. - Presidenten takket for det flytende foredrag, som han hadde forstått til bunns".
- 30/1 Odd Dahl: Videnskapelig samarbeide. "Ved en beklagelig trykkfeil i ukebrev 30, nevnes det latterlig lille tall 30.000 Elektron volt. Som enhver selvfølgelig vil ha forstått, er det riktige tall 30.000 millioner Elektron volt.
- 6/2 Anton Friele: De frie juristers kongress i Berlin.
- 27/2 Møte med damer. Foredrag av Aslaug Blytt om malerkunsten "Ut på aftenen fikk den fantastiske tryllekunstner Hans Isaksen oss alle til å gå i saksen med sine korttricks, eggetricks, musikktricks m.m."
- 13/3 C.L.Godske: Verdens største videnskapsmann Leonardo da Vinci. Foredraget ble holdt med et par timers varsel. "Det eneste manuskript var notater på baksiden av en trikkebillett".
- 20/3 Professor Monrad Krohn: Om Poliomyelitt.
- 10/4 Harald Aase: Smykkestener. Med demonstrasjon. "Man faller i staver ved å se så vakre stener, - og når man hører prisen".
- 22/5 Fellesmøte med Round Table. Foredrag av Einar Olsen om "Den nye sivilforsvarslov".
- 29/5 Frank M. Falck kåserte om Festspillene i Bergen. - "Den første norske musikkfest ble holdt i Bergen 1898 under Edvard Griegs inspirerende ledelse. Senere kom Griegs gode venn Frantz Beyer med planene om Griegs minnehall".

Den 14/6 kom vår venn Martin Nevius (Mike) med hustru på besøk. Det ble arrangert tur til Godøysund og besøk på Trollhaugen.

Et stort tap var det for klubben da Ragnar Mowinckel i januar 1953 avgikk ved døden.

Nye medlemmer:

Fredrik Borchsenius, Ola Brynjelsen, Nic. Gjestland,
Bj. Johannessen, Ragnar Visted.

Peter Andersen.

President: J.R.Mack
Sekretær: Haakon Johannessen
Kasserer: Kjell Iversen
Styremedlemmer: C.Mohr Kjær
Per Urdahl
Einar Øxnevad
Gregor Rasmussen
P. Andersen.

Året 1953-1954

I sin tiltredelsestale understreket presidenten bl.a. nødvendigheten av å nytte de eldres erfaring og de yngres fantasi samtidig som man i forbindelse med aktivisering av seg selv, måtte lære å glede seg over nye oppgaver uten å ha på følelsen at man "ofret" av tid og krefter. Appellen ble fulgt, og kanskje mest imponerende var de "eldre"s innsats i dette år, hva forøvrig også sterkt medvirket til at fremmøteprosenten gikk opp til ca. 80½ - det høyeste til da siden krigen.

Følgende der måtte være av "historisk" interesse kan nevnes: Godskegården mottok en gave av fru Rikke Mowinckel på kr. 1500,- til innredning av spisesal.

Gjennomsnittsalder for klubben var hele 58 år og kun ca. 25% av medlemmene var under 50 år, i hvilken anledning styret gikk sterkt inn for at man ved fremtidig utvidelse av klubben, måtte legge større vekt enn hittil på de nye kandidaters alder.

Ungdomsutvekslingen hadde mere eller mindre foregått på "det løse", men ble på forespørsel av guvernøren overlatt Bergen Rotary Klubb våren 1953 ved dens komité for sosialt arbeid for ungdom. Gunnar Askim ble senere på året utpekt som Norges første Youth exchange officer, og møtte på det første internasjonale møte av sådanne i Basel 28/11 1953.

Sommermøter var oppe til diskusjon, men ble nedstemt ved prøveavstemning, likesom

Forandring av møtedag til tirsdag heller ikke fikk nødvendige 2/3 flertall. Dette siste var i forbindelse med vanskelighet med møtelokale om fredagen.

Ny klubb i Bergen ble på styrets forslag enstemmig vedtatt ved prøveavstemning 19/2 1954, og i forbindelse med avståelse av "terreng" endelig vedtatt samme år den 26. mars (mot en stemme). Presidenten ble i samme anledning senere utnevnt til Guvernørens "special representative". (Bergen Syd Rotary Klubbs charter er datert julaften 1954).

Dekorering av klubblokalet med mottatte rotaryemblem der førte en kummerlig tilværelse i skuffer etc., ble overlatt medlemmene Visted senior og jr., som løste oppgaven på en meget tilfredsstillende måte.

Reisetilskudd til President- og sekretærmøte samt til distriktskonferanse ble fastsatt til kr. 300,- for hver (president og sekretær).

Rotaryemner av spesiell interesse som var oppe til diskusjon på flere helaftevmøter, var flere og nevnes bør: "Rotarytanker", "Utvidelsesarbeid", "De gamles problem" osv.

Et stort tap led klubben samme år da den mistet sitt høyt skattete medlem Trygve Schønfelder som skulle ha feiret 25 år som rotarianer.

Som kulminasjon på et vellykket rotaryår, bør nevnes at på årets siste møte som også ble betraktet som jubileumsmøte -30 år-, ble de 4 chartermedlemmer

Carl N.Lampe
Bjarne Monsen
Haakon Stender
F.B.Holmboe

overrakt klubbens "høyeste utmerkelse": klubbanneret på "sølv"-stang med passende inskripsjon. De fire glade jubilanter innbød deretter til fest, som ble en helt igjennom strålende kameratskapsaften, hvorunder jubilentene foruten å bli hyldet med diverse taler, også fikk sine laurbær-(rhododendron) kranser.

Nye medlemmer:

C.S.Platou, Anton Olsen, Martin Smith Sivertsen, W.J.Cooper.

J.R.Mack.

25-års jubilantene 1953. Frithjof Andersen, Eilif Amundsen, Andreas Visted, John Walter, Fritz Rieber, John Runshaug og Joh. Wilh. Eide.

30-års jubilantene dekorerer. Fra venstre Carl Lampe, Bjarne Monsen, Haakon Stender og Fredrik Holmboe. Helland-Hansen taler og dekorerer.

president: Conrad Mohr Kjær
Sekretær: Knut Aase jr.
Kasserer: Nic. Gjestland
Styremedlemmer: F. Borchsenius
H. Johannessen
Gregor Rasmussen
Peter Petersen.

Året 1954-1955

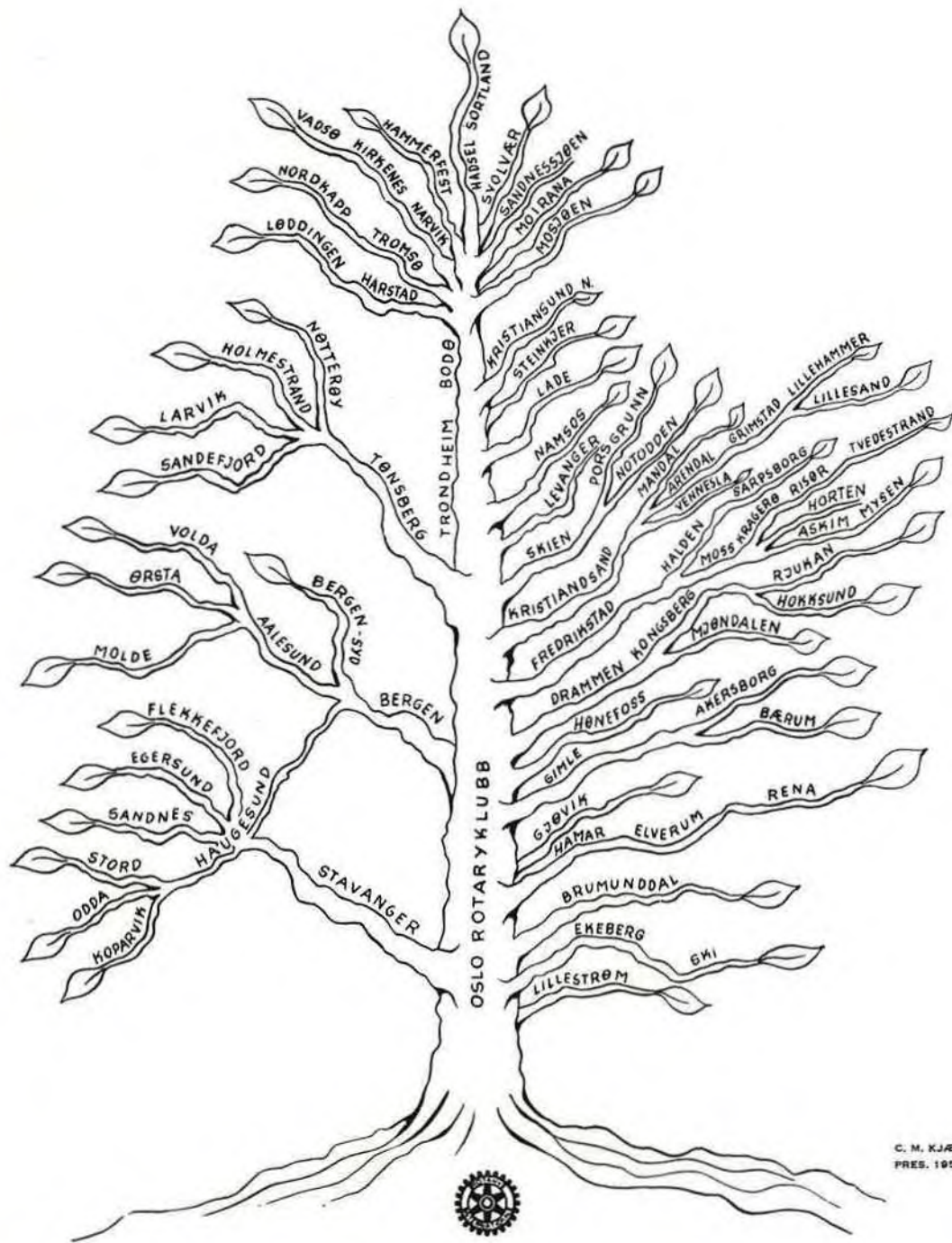
Rotaryåret 1955, Rotarys 50 års jubileum, var et hektisk år med mange store oppgaver for klubben. Jeg vil gjerne i den forbindelse først og fremst nevne at der ble opprettet to nye klubber, hvor Bergen Rotary Klubb har vært fadder, nemlig Bergen-Syd som hadde charterfest 1/2-1955 og Voss Rotary Klubb med charterfest 21/5-1955. Ved begge anledninger var vår klubb meget godt representert. Likeledes var undertegnede klubbens representant ved fadderbarnet Aalesund Rotary Klubbs 25-års jubileum i september samme år.

Bergen Rotary Klubb arrangerte også President og sekretærmøte i dagene 6. og 7. mai - 1955 for det 79. distrikt under den daværende guvernør Chr. Lindboe. Ialt var 18 klubber representert med ca. 30 medlemmer.

I mai måned hadde vi den glede å se 8 rotarianere med fruer som gjester i to dager, fra Åbo Rotary Klubb og Åbo Slott Rotary Klubb. Det var ialt 18 deltakere og klubben arrangerte i den forbindelse under Johan Grans ledelse i samarbeid med Bergen-Syd, sightseeing, klubbmøte i Bergen-Syd og lunsj på Fløyen. På sistnevnte tilstelning ble Bergen Rotary Klubb overrakt et skjønt krystall askebeger med de to klubbers hilsen og initialer, og ba disse klubber om at dette askebeger måtte gå i arv fra president til president som et symbol på det gode vennskap der er mellom klubbene - og som en erindring om besøket.

Visepresident Håkon Johannessen var tilstede ved Intercity-møtet på Solfonn 30/4 og 1/5-1955 hvor 8 klubber var representert med ialt 53 deltakere.

Til slutt vil jeg nevne den store fest med damer klubben holdt i anledning av Rotary International's 50-års jubileum den 26/2-1955 med ialt 105 tilstedeværende. Festen er forøvrig fyldig referert i festprotokollen. Til jubiléet ble det utarbeidet et stamtre for Rotarys vekst i Norge siden starten i 1922, og en kopi ble sendt samtlige klubber i Norge samt guvernøren og også til Rotary International og endel andre utenlandske klubber. Likeledes ble et opptak med hilsen fra klubben sendt Chicago Rotary Klubb nr. 1 i anledning av jubiléet og hvorfra der også innløp svarhilsen.

C. M. KJÆR
PRES. 1954 - 1955

1905 ROTARY'S GOLDEN ANNIVERSARY 1955

Av dette resymé vil man få et inntrykk av den livlige aktivitet det var i klubben, men også på den indre front ble det gjort meget, ikke minst ved iherdig arbeide for Godskegården, for å få/i ^{denne} tipp-topp stand til de to ungdomsleierne som skulle finne sted om sommeren. Den ene med norsk ungdom i juli, den annen bestående av 20 engelske og 10 norske i august. De engelske deltakere ble innbudt av forskjellige norske rotary-klubber - og vår egen klubb, Bergen Rotary Klubb, sto som vertskap. Disse ungdomsleirer var som alle ungdomsleirer på Godskegården, meget vellykket, takket være innsats fra klubbens medlemmer og ikke minst fra lederen av ungdomsleirene, C.L.Godske.

Nye medlemmer:

Tor Bøhmer, Odd Mølster.

Conrad Mohr Kjær.

President: Fredrik Borchsenius
Sekretær: C.L. Platou
Kasserer: Anton Olsen
Styremedlemmer: Peter Petersen
Per Urdahl
Ragnar Visted
Ola Brynjelsen
C. Mohr Kjær.

Året 1955-1956

Da jeg våren 1955 ble valgt til president i Bergen Rotary Klubb, ble jeg grepet av den store skjelven. Dette ga seg nokså fort etter de innledende styre- og komitémøter. Alle var velvillige og fulle av arbeidslyst, og sekretæren var effektiv.

I Rotaryåret 1955-1956 foregikk det nokså mye i vår by, og det var naturlig at vi behandlet dette på våre møter. Vi var således på befaring i vårt nye posthus, vi beså Flesland flyplass som nettopp skulle åpnes, vi hadde foredrag om Puddefjordbroen, om Bergensbanens forkortelse, om planene for ny rutebilstasjon og om den stadig økende trafikk i vår by. Dessuten var Bryggens bevaring høyaktuelt emne etter brannen i juli 1955.

Den sak som opptok meg mest var ungdomsarbeidet, og vi hadde flere foredrag om dette. Skolesituasjonen i Bergen ble diskutert på flere møter og naturligvis var kursene som Godske holdt på Kleppe, både for norsk og utenlandsk ungdom, vektige innslag i våre møteprogrammer. Ungdomsutvekslingen begynte for alvor å gripe om seg, og vi hadde diskusjoner om dette etter innlegg av Youth Exchange Officer som på den tid var Askim.

Jeg vil også nevne en liten episode som har gledet både min familie og meg selv. Vi fikk anmodning fra en distriktsguvernør i England om å ordne med hotell til hans frue. Hun ville besøke Bergen til Festspillene. Hotell var umulig å ordne på den korte tid, og vi inviterte henne til å bo hjemme hos oss. Det utviklet seg til et vennskap og forståelse over landegrensene, og kontakten ble holdt vedlike inntil hun døde for et par år siden.

Året som helhet må karakteriseres som et rolig rotaryår hvor arbeidet vesentlig ble lagt opp på den indre front, slik at vennskap og kameratskap medlemmene imellom ble styrket. Jeg anser det som en av Rotarys viktigste og naturligste oppgaver at medlemmene lærer hverandre å kjenne for på den måten å stimulere kameratskapet. Foredrag av våre egne medlemmer tror jeg bidrar til dette, og vi hadde mange slike denne vinteren.

Nye medlemmer:

Ole Jakob Broch, Fritz Poppe-Jensen, Erik Waaler,
Jan H. Bentzon, Leif J. Wilhelmsen.

Fr. Borchsenius.

President: Haakon Johannessen

Året 1956-1957

Sekretær: Carl Stoud Platou

Kasserer: Anton Olsen

Styremedlemmer: Peter Petersen

Ragnar Visted

Fredrik Borchsenius

O. Brynjelsen

Tor Bøhmer.

Om sommeren var der Nordisk Kurs på Godskegården.

Kong Haakons 84-års dag falt på vårt fredagsmøte den 3. august og H.M. Kongens ble hyldet med tale av presidenten. Kongesangen ble sunget og bordscenen ble innledet med "Ja, vi elsker". Der var pyntet med blomster og på veggen hang der et stort bilde av Kongen.

Fra Rotaryklubben i Rio de Janeiro var der kommet hilsen til vår klubb til Kongens fødselsdag, en hilsen som denne klubb hadde sendt oss hvert eneste år 3. august.

Den 15. august kom rotarianeren William S. Watt og hustru med dagtoget til Bergen, og presidenten tok imot dem med blomsterbukett på stasjonen. President og visepresident tok seg av dem neste dag, og viste dem Bergen og omegn.

Ett av formålene med besøket, var å hilse på to stipendiater

fra Bergen som han hadde truffet i Georgia, Anne Gullestad og Else Marie Andersen. William S. Watt er den som har tatt initiativet til det felles arbeid Georgia-klubbene gjør ved å invitere utenlandske studenter til ett års gratis opphold og studium ved et universitet i staten Georgia. Hensikten med dette er å fremme Rotarys 4.formål: "International understanding".

Rotaryåret 1955-1956 var forøvrig preget av stor aktivitet, gode foredrag og høy møte-prosent.

Nytt medlem: Eilif Åsbo.

Haakon Johannessen.

President: Ragnar Visted
Sekretær: Eilif Åsbo
Kasserer: Jan H. Bentzon
Styremedlemmer: E. Brinchmann
F. Poppe-Jensen
Tor Bøhmer
N.S.Gjestland
H. Johannessen.

Året 1957-1958

Den store begivenhet i Rotaryåret 1957-1958, var at klubben og vår by fikk besøk av verdens-presidenten i R.I. det sjarmerende ektepar "President Buss og Jess" (Charles G.Tennent).

Begivenheten ble behørig feiret og Buss og Jess fikk se endel av byens severdigheter. Høydepunktet for klubben var vel felles-møtet sammen med Bergen-Syd i Schøtt-stuene. Bergen-Syds president var dr. Berent Kryvi, og møtet ble avsluttet med stor felles fest, hvor dr. Schjelderup (Bergen-Syd) var toast-master.

Der var for anledningen forfattet en spesiell sang også på engelsk. Etter bordscenen holdt dr. Robert Kloster et foredrag om Bryggen og dens bevarelse.

Gjennom hele året ble det lagt stor vekt på egnete foredragsholdere fra egen klubb, og den røde tråd var byens vekst og byens administrative problemer. Vårt skattede medlem professor Bjørn Helland Hansen avgikk ved døden 7/9, 80 år gammel, og ble begravet fra Småkirken i Bergen.

Nye medlemmer:

G. Marshall, Henry Brown, Ingemar Fænn, L. Wiborg.

R. Visted.

President: Erling Brinchmann
Sekretær: Jan H. Bentzon
Kasserer: G. Askim
Styremedlemmer: F. Poppe-Jensen
E. Åsbo
H. Isaksen
M. Smith-Sivertsen
R. Visted.

Året 1958-1959

Og så var det min tur. Det var ikke uten store betenkeligheter at jeg overtok presidentvervet. Det måtte innrømmes at mine kunnskaper om stillingens plikter var noe dunkle og svevende. Men med god hjelp kunne de kanskje føre frem til en sluttattest med et innhold som f.eks.: "Hans Rotary-kunnskaper er små, men gode". Litt nifst var det jo også å studere listen over mine prominente forgjengere, som alle hadde kunnet sin "constitution", "by-laws" og "manual of procedure" på fingrene. Mitt håp sto til å få fremragende og sakkyndige styremedlemmer. Og det fikk jeg.

Med slike folk til hjelp og en slik sekretær til daglig samarbeid, begynte jeg å se lysere på situasjonen.

Hvordan gikk detså? Ja, det får jo andre dømme om. Men en erfaring gjorde jeg i hvert fall, og andre presidenter har sikkert gjort den samme: presidentvervet ble ingen byrde, det ble en gave som ble fornyet ved hvert eneste møte. Jeg har aldri følt en mer betingelsesløs glede ved noe samarbeid enn ved det vi hadde i styret og komitéene. Jeg fikk se begrepet service i praksis, ikke som en talefigur, men som en realitet.

Programmene? Jeg er ikke så falsk/beskjeden at jeg ikke skulle innrømme at møtene bød på mange gode foredrag. Rosen er ingen selvros, den faller på en programkomité som kunne la meg gå til dekket bord og bare servere det som komitéen øste ut av sitt overfløddighetshorn.

Den tilmålte plass tillater ikke noen detaljert gjennomgåelse av møteprogrammene. La meg bare nevne at av de tallrike foredragsholdere, var disse 9 hentet utenfor klubben:

Professor Edvard Hambro
Rådmann Øivind Walter
Generalmajor Ragnvald Roscher-Nielsen
Frøken Johanne Friele (eneste kvinnelige foredragsholder)
Pastor Sverre Riisøen
Direktør Kaare Koppang
Lege Halfdan Schjelderup
Lege Anders Chr. Gogstad
Direktør Hagbarth Schjøtt.

På et av møtene hadde vi besøk av en prominent møtegjest: Forfatteren Negley Farson.

Et viktig møte ble holdt på "Troidhaugen" i forbindelse med overleveringen av et høytaleranlegg i Griegs hjem, en gave fra den amerikanske rotarianer Mr. Fraser. For øvrig var vi ofte henvist til å holde møter utenfor "huset" på grunn av omfattende ominnredningsarbeid der, som gjorde oss husville. Heldigvis hadde vi i vårt medlem Walter en god støtte som alltid var villig til å hjelpe oss med husly, dels på Hotel Norge og dels på Hotel Terminus. Årets julemøte ble således holdt på Terminus.

Og så den 3. juli 1959 hengte jeg presidentkjeden om min etterfølgers hals. Jeg syntes da som jeg synes fremdeles, at det var lite jeg hadde fått utrettet personlig. Mangt og meget ville jeg gjort annerledes hvis jeg hadde kunnet starte med den rotary-erfaring jeg hadde fått da rotary-året var slutt. Når det likevel gikk forholdsvis bra, skyldtes det alle mine gode medarbeidere, men kanskje mest sekretæren, en ekte kjuagutt, frekk som bare en Bergenser kan være det, men: oppvakt, rask og effektiv. Han syntes nok jeg var en forferdelig sinke. Jeg skal innrømme at mine "ordrer" til ham stundom var omstendelig og pedantisk formulert. Det hendte at han gjorde meg oppmerksom på at han hadde gjennomgått folkeskolens samtlige 7 klasser.

Til slutt en takk til dere alle for godt humør, for god hjelp og fremfor alt for godt kameratskap.

Nye medlemmer:

Per Agnalt, Olav Harald Jensen, Mentz von Erpecom.

E. Brinchmann.

Fra møtet på Trolldhaugen 19. juni 1959 hvor hoyttaleranlegget fra rot. Frazer ble overlevert.

Trolldhaugen 19. juni 1959. Fredrik Wilhelm Grieg takker for gaven.

President: F. Poppe-Jensen
Sekretar: Gregor Rasmussen
Kasserer: H. Isaksen
Styremedlemmer: E. Åsbo
C.L. Godske
Ingen. Fønn
G. Askim
E. Brinchmann.

Året 1959-1960

I Rotaryåret 1959/60 var Harold Thomas R.I.'s president og hans appell om å bygge broer av vennskap fant sterk gjengklang og ga seg også praktiske utslag. Guvernøren for distrikt 129, vår Johan Wilhelm Eide, var nok ennå mer tiltalt av en annen uttalelse av førnevnte Mr. Thomas, nemlig "I am only one - but I am one. I can not do everything, but I can do something and by the grace of God, what I can do, I will do".

Disse appeller gir bare uttrykk for enkelte sider av Rotarys etikk, men kan allikevel tjene som en bakgrunn for virksomheten innen klubben i 1959/60. I det foregående år var det opptatt en rekke nye medlemmer. Disse måtte finne sin plass samtidig som de gamle medlemmer måtte aktiviseres. Det ble derfor av presidenten, F. Poppe-Jensen, allerede på det første møte tatt opp til diskusjon hvordan møtene skulle arrangeres og komitéarbeidet drives for å styrke samholdet innen klubben og fremme Rotarys idéer. Guvernøren var en sterk tilhenger av den absolutte møteplikt som grunnlag for allsidig rotaryarbeid, mens det fra annet hold ble hevdet at man kunne ikke beholde fremtredende representanter for forskjellige yrker i klubben, hvis møteplikten ble håndhevet for strengt.

Det var dog enighet om at i møteplikten ligger det et absolutt krav overfor styre og komitéer å legge møtene slik opp at medlemmene på hvert møte kan få noe av verdi - enten det gjelder Rotaryopplysning, kjennskap til andre yrker og andre interesser eller ved kameratslig samvær. Faren ved å overbelaste møtene med programposter, ble også påpekt, men de spede forsøk som ble gjort med å avsette en del av tiden til diskusjon og alminnelig samtale, var vanskelig å gjennomføre.

Komitéen for samfunnstjeneste ved Hans Isaksen fortsatte sitt aktive arbeid for en brannskadeavdeling ved hospitalet Betanien og komitéen for internasjonalt samarbeid arrangerte med Godske og en rekke andre klubber i distriktet en meget vellykket internasjonal sommerleir på Godskegården i dagene 12.-26. august. Komitéen for internasjonalt samarbeid tok også initiativ til en båndopptak på engelsk, som skildret klubbens virksomhet og byen og distriktet. Dette ble så sendt til andre klubber i fjerne

strøk med et ubrukt bånd som skulle inntales i disse klubber, slik at vi skulle få kjennskap til deres virksomhet. Arbeidet med å opprette en ny klubb i Bergen, Bergenhus Rotary Klubb, ble slutført under Johan Rieber Macks ledelse. Charterfesten som var meget vellykket, ble holdt den 9. desember 1959. En rekke av medlemmene med fruer deltok også i Dale Rotary Klubbs charterfest den 6. oktober. Det var en usedvanlig hyggelig tur med Conrad Kjær som muntrasjons- og reiseleder.

På guvernørens 60 års dag, 25. oktober, ble han av presidenten overrakt en vakker adresse fra samtlige klubber i distriktet. Klubben tok også initiativet til en gave til Haugesund Rotary Klubbs 25 års jubileum fra samtlige klubber i distriktet. En presidentkjede, med Harald Aases kvalitetsstempel, ble overrakt Haugesund Rotary Klubb ved distriktskonferansen den 18.-19. juni.

Vennskapsbåndene med Aarhus Nordre Rotaryklubb ble sterkere knyttet ved at en rekke medlemmer, på denne klubbs innbydelse, foretok en reise dit i dagene 14. - 16. mai. Ukebrevet til Aarhus Norde Rotary Klubb gir følgende referat:

"Til indledning tør vi fastslaa, at det 3 dages besøg fra Bergen 14. - 16. maj formede sig paa en udmærket maade. Gæster og værter fandt hinanden i fornøjeligt og hyggeligt samvær og kammeratskab. Gamle bekentskaber uddybedes og nye blev stiftet. Det var riktige Rotary-dage, og deres forløb peger henimod en fortsættelse i Bergen i 1961 eller 1962.

"De syv gæstende par fra Bergen var under anførsel af guvernør, bogtrykker J.W.Eide og præsident distriktsjef F. Poppe Jensen. Der blev straks ved ankomsten skabt kontakter til Aarhus-hjem, og den velkomst, som vi af hjertet ønskede vore venner fra venskabsbyen og venskabsklubben, blev understreget med hilsener, anbragt paa hotelværelserne.

"Med god deltagelse forløb middagen på Hotel Royal lørdag aften paa smukkeste og festligste maade. Hotellets bordarrangement var nydeligt, musikken havde norske toner på programmet, og vor kammerat, teaterdirektør Poul Petersen anslog i to opplæsningsafdelinger toner, som baade fandt inn til hjerterne og fik latteren til at rulle. Det sidste skete navnlig i takt til de dønninger som Kaj Munks herlige søsyge-skildring rejste.

"Vagn Olsen var glad, myndig og præcis i sin administration af programmets afvikling. Der blev talt af de to nævnte norske gæster, af vor egen præsident Harris, videre af Carl Aage Jensen, Frode Thingsig og Poul Westphal. Og blandt sangene var en Rimus-vise skrevet til lejligheden. Vi har i arkivet enkelte eksemplarer hvis nogen skulde være interesseret.

"Bordet kunde hæves/tidligt, at der var god tid til kaffen, dansen, tankeudveksling og natmad.

"Og der var ingen sur "dagen derpaa". I solskin oplevede vore norske gæster om søndagen Molslandet og dets beboere fra den allerbeste side. Vor kommende præsident, greve T.C.Knuth havde gæstfrit aabnet Vosnægaard for hele selskabet. Det var stillet dejlige forfriskninger frem, og have og bedrift blev beset og beundret. Dagens indtryk fra kønne og historiske steder var mange og afvekslende, og maden paa Strandkroen blev spise med god appetit.

Fra et fellesmøte med Innerwheel på Godskegården.

En lystig dobbeltkvartett feirer 17. mai i København dagen etter Århus-besøket.

"Søndag aften tilbragte bergenserne i selskab med gode Aarhus-venner. Det forlyder, at stemningen var paa de højder, hvor man maa vente at finde den, naar folk fra byen mellem de syv fjelde er med.

"Og stemningen var ikke faldet til mandagens møde, som nordmændenes deltagelse bidrog til paa en saadan maade, at vi har lov til at kalde mødet for et av de festligste, vi længe har haft i klubben.

"Vi sang som en hilsen til Norges 17.maj (den følgende dag)

"Ja, vi elsker-".

"Den varme velkomst omfattende yderligere vore norske gæster med deres damer en del af vor egen klubs damer.

"I en hyldesttale til Bergen og bergenserne erklærede Harris sin forelskelse i byen deroppe. Han talte om evigt troskab og lovede at gøre godt hvad han hidtil har forsømt: at naa helt til Bergen.

"Hans "Paa gensyn" blev besvaret med lige saa bevægede ord af Poppe-Jensen som erklærede at det norske selskab var ganske overvældet af Aarhus-indtrykkene. Disse dage havde været virkeliggørelse af Rotarys venskabsideal. Vi er blevet glade i aarhusianerne og deres by.

"De fælles glæder og interesser maa, sagde Poppe-Jensen, være grund for, at vi tager spørsmålet om et fællesmøde i Bergen opp.

"Foruden takken blev udvekslet leveraab. Danskerne raabte et norsk leve og nordmænderne et dansk - og det sidste var maaske det vanskeligste, udtalte Bergens præsident. De slap nu godt fra det".

Nye medlemmer:

Frithjof Sæleñ, Jakob Skarstein, Georg Chr. Sibbern.

F. Poppe-Jensen.

President: Eilif Åsbo

Året 1960-1961

Sekretær: H.G. Brown

Kasserer: H. Isaksen

Styremedlemmer: C.L. Godske

Gregor Rasmussen

G. Askim

Ingen. Fænn

F. Poppe-Jensen.

Når en pløyer gjennom våre utmerkete ukereferater, slår det en hvor meget stoff, tungt og lett, som har passert revy gjennom et år - hvilket da også passer seg "en gammel klubb med tradisjoner og sjarmerende og rik aldersfordeling", som jeg karakteriserte vår klubb ved presidentskiftet.

Siden vi jubilerer, la meg aller først minne om at vi hadde passert et temmelig rundt tall, nemlig 35 år, og som "klubbens desiderte historiker", som jeg sa om Knag, minnet ved et tilbakeblikk, kombinert med en utstilling av arkivalie og med lysbilder.

Men før jeg går videre i selve stoff-materien, må jeg si litt om personalia fra året, som favnet nokså meget.

Et ganske stort tilsig av nye medlemmer: hele 5 stk. ble opptatt i løpet av året.

Beklagelig avgang: Gjert Lindebrække, Eilif Amundsen og Bjarne Minde, med vakre minnetaler av respektive Askim, Einar Olsen og Friele. Sistnevnte kunne forøvrig på et senere møte gi den gledelige melding om Mindes testamentariske gave til klubben.

"Runde dager" bør tas med: Danielsen (75 år), Meinich-Olsen (70), Gran(70) og Trumpy(60).

Med så mange nye medlemmer, kom det etterhvert en del yrkesforedrag fra interessante felter.

Av spesielle innslag i programvirksomheten, bør nevnes det imponerende "rotarybånd over grenser", iverksatt av opplysningskomitéen, med lydbåndtaler og filmer som skulle gi et tversnitt av norsk og lokalt bergensk stoff til bruk for endel klubber langt borte. Mange gode krefter var her satt inn (Kjær, Eide, von Erpecom, Sælen og Platou), og programmet ble gjentatt for at alle kunne nyte det.

Ellers synes turist- og naturforhold å ha fått en bred plass i programmet. Den forestående fiskerimesse ble introdusert (Erik Westerlid), likeså Friluftsrådet (Eivind Færøvik), "Turistbyen Bergen" (TTK-mannen Hjertholm), Taubanen på Ulriken (ingeniør Instanes), Vestlandske Setermuseum (Åsbo) og ikke å forglemme "Hotellet døgnet rundt" (Walter), enn videre "Trafikkproblemer (Sigm. Gjesdal).

Av geografisk art kan nevnes "Chile-Peru" (Peter Petersen på engelsk), "India og Indiahjelpen" (J.B.Forsbakk), "Hudson Bay Com." (Reidar Clausen), "En sommeropplevelse på Stadt" (Peter Andersen), "Fangst på Grønland" (Bjørn Berland). Ferske opplysninger fra Laos fikk vi ved senere medlem Vedeler. "Jorden rundt på 30 dager" (Oscar Munch) og en beretning om streiftog i Middelhavet (ved Skarstein) - kort sagt megen geografisk berikelse.

Men selvsagt var det plass til meget annet også. Guvernør Martinsens "visitas", tablåer i Storetveit kirke, beretning fra den nye Florø-klubbs start ved Eide, Harald Aases "fagprat med film" på damemøte, lagdommer Refsom om "prostitusjonens historie", direktør Kolderup om Haandværkerforeningen, og ikke å forglemme Brinchmanns foredrag om ungdomskriminaliteten, som vakte slik interesse at det ble forlangt et eget diskusjonsmøte om emnet senere, der mange var i ilden.

Utlandet var en gang representert ved britisk konsul John A. Reutherdal, som ga oss innblikk i diplomatiets finesser. Haaland hadde flere spørretimer, og vi besøkte Sjøkrigsskolen - og Visteds nye teppefabrikk.

Kort og godt en allsidig meny med god hjelp av flinke kokker, først og fremst av programkomitéens formann von Erpecom. Og uten sekretæren, Henry Brown, hadde ikke alt gått så bra som det gjorde.

Da jeg overlot kjeden til Godske, som "ruver i enhver forstand med sin lengde, dybde, allsidige ånd og sitt gode humør", som igjen kvitterte med at "vi hadde jo begge gått på Kongsgård Skole sammen i Stavanger", så jeg tilbake på et interessant og givende år med minnet om hyggelige styremøter, god stemning og godt fremmøte.

Nye medlemmer:

Alf K. Egge, Knut Fleischer, Arne Halvorsen, Olav Nesse og Mons Lid.

Eilif Åsbo.

President: C.L.Godske
Sekretær: Mentz von Erpecom
Kasserer: Hans Isaksen
Styremedlemmer: G. Askim

Året 1961-1962

Gregor Rasmussen
H.G.Brown
Eilif Åsbo.

Rotaryårets store begivenhet var Bjarne Mindes Fond til styrke av vennskap og kameratskap i klubben. Yrkestjenesten er røttene og samfunnstjenesten er stammen - internasjonal tjeneste er grenene, kvistene, de grønne blader som åpner seg mot lyset. Men klubbstjenesten, vennskapet og kameratskapet, er rothårene som suger næring og sikrer organismens trivsel og vekst.

Med takknemlighet tenker vi tilbake på den gode og aktive rotarianer Bjarne Minde, på alt han utrettet for klubben, på alt det han fortsatt gir oss ved de kameratkvelder som hans gave gjør mulig.

Forøvrig er det ikke presidentens sak å vurdere sitt rotary-år. Han kan fortelle om optimisme og selvtillit ved årets første møte, om skamfullhet og selvkritikk ved det siste. Men hans dominerende følelse blir takknemlighet mot sekretær, mot styre, mot alle klubbens medlemmer. Ingen opplever vennskapet i Rotary så sterkt som en president.

Nytt medlem: Rolf Monsen.

Calle Godske.

president: G. Askim
sekretær: O.H.Jønsen
kasserer: L. Wiborg
styremedlemmer: Gregor Rasmussen
H.G.Brown
M. von Erpecom
C.L.Godske.

Året 1962-1963

Rotaryåret 1962-1963 er så vidt gått over i historien. Det som kanskje best har festet seg i minnet fra dette året, er besøket i pinsedagene 1963 av våre danske venner fra Århus Nordre Rotary Klubb, 14 i tallet, nesten alle med damer. Besøket var en gjenvisitt etter det vellykkede intercity-møte som mange av våre medlemmer deltok i i vår vennskapsby i syd våren 1960.

Det heter i ukebrevet: "Calle Godske holdt "talen for dagen" "og det var virkelig en festtale. Hva han snakket om? Ja, det "er ikke så lett å få festet til papiret, for noe av det "sjarmerende med Calles taler, er at de faktisk ikke lar seg "referere. Og ettersom hans egne manuskripter varierer i "omfang fra vanlig trikkebillets størrelse og opp til Spor- "veiensklippekort, så nytter det lite å be om å få utlevert "manuskriptet. Men han begynte iallfall med å snakke om "en verden, et av de mest brukte slagord i dag. Foreløbig "er det dessverre ikke stort mer enn et slagord. Verden i dag "er delt i flere deler, vi har Jernteppet som skiller øst og "vest og vi har Fargeteppet som skiller mellom rasene. Men "Rotarys idealer viser en vei tvers gjennom disse kunstige "grenselinjer. Rotarys hensikt er bl.a. å gi virkelig tverr- "snitt, ikke bare av den enkelte klubbs område, men av hele "verden. Hvis Rotarys ånd kan få innpass i videre kretser, har "vi håp om å realisere slagordet en verden. Sjømannen styrer "etter stjernene, ikke for å nå dem, men for å holde kursen. "Og ledestjernen for en rotarianer bør være den store idé om en "verden.

"Den internasjonale tjeneste er en viktig del av Rotarys virksom- "het, ikke minst viktig er det at vi kommer sammen med våre "venner fra de øvrige nordiske land. Ved dette møte med rotari- "anere fra Århus, vil vi se både bakover i historien og fremover. "Vi må akseptere fortiden (i dag ser vi vel også annerledes på "400-årignatten") og vi skal se fremover med forventning. "Vi har opp gjennom tiden hatt litt slagsmål mellom brødre, men "plaseringer av hovedstedene i Norden vitner om stor gjensidig "tillit der de ligger i nærheten av naboens grenser. "Hvis vi sammenligner hele verden med et symfoniorkester, kan vi "si at folkene i Norden - foruten å være med i det store orkesteret "- har dannet sin egen strykekvintett. Vi får vel finne oss i at "storebror Sverige spiller 1.fiolin, og så får Danmark og Norge "overta henholdsvis bratsj og 2.fiolin. Med de to celli, Finland "og Island, er kvintetten klar til samspill. Men vi må heller "ikke glemme vår plass i det store internasjonale orkester. "La oss håpe at dagene her i Bergen vil virke som en styrkedrikk, "la oss bli kjent med hverandre og hygge oss sammen. Men vi "håper at dette samværet også vil føre til noe med siktepunktet "på vår felles ledestjerne: En verden".

Skulle det være andre spesielle ting å nevne fra dette rotaryåret, måtte det bli Helmer Haalands spørretimer. Serien har strukket seg over fem år og ble foreløpig avsluttet med nr. 26 i tallet. At medlemmene har visst å verdsette denne programposten, gir referenten uttrykk for etter den siste spørretimen:

"Spørretimen må på nytt karakteriseres som meget vellykket, "og om det skal tilskrives den demonstrasjon de gir anledning "til av medlemsmassens allsidige sammensetning, den variasjon "i programopplegget de avstedkommer, det fond av kunnskaper de "tilfører oss eller den berømmelige Haalandske entusiasme frem- "ført i velåignet frihet, det er ikke lett å avgjøre. Hvis vi "da ikke skal være enige om at det er alle disse momenter i "fellesskap".

Nye medlemmer:

Finn Gulbrandsen, Egill Langlo, Hans Jacob Meyer,
Peter B. Namtvedt, Odd Mølster (2.gang).

G. Askim.

President: O.H.Jensen

Året 1963-1964

Sekretær: Fr. Sælen

Kasserer: L. Wiborg

Styremedlemmer: Mentz von Erpecom
Arne Halvorsen
Knud Fleischer
Jakob Skarstein
Gunnar Askim.

Så er vi da kommet til det siste - det 40.år. Nå er imidlertid 40 år i og for seg ingen høy alder, og det var kanskje for å understreke det at klubben valgte et ekstra "ferskt" styre for 1963/64: Ingen av de valgte styremedlemmene hadde vært med i klubben i mer enn 4 år, og i gjennomsnitt var de bare 6 år den gang klubben ble stiftet hin minneverdige 12.juni 1924!

Men dette uerfarne styre fikk hjelp som monnet: Hele 10 Past Presidents stilte seg som komitéformenn, og med de tre Charter-medlemmer, F.B.Holmboe, Carl N. Lampe og Bjarne Monsen, i spissen, gikk medlemmene helhjertet inn for å føre klubben velberget frem til avslutningen av sitt 4.decennium.

Å karakterisere et år som ennå ikke er omme, er et hasardiøst foretagende. Men noe peker seg allerede ut.

Hvert år må det bli et sentralt spørsmål: Har det ukentlige samvær gjort Rotary levende for det enkelte medlem og styrket kameratskapet? Her må den enkelte selv gi svaret, men to ting fortjener å nevnes. En inspirert Programkomité har systematisk

stilt Rotary i sentrum for møtene, og for første gang har midlene fra Bjarne Mindes Fond kunnet bli brukt etter sitt formål til å bygge ut det kameratskaplige samvær etter møtene. På denne måten må en ihvertfall kunne si at det har vært en god ytre ramme for klubbvirksomheten.

Selvsagt har klubben gått helhjertet inn for realiseringen av Verdenspresidenten Carl Millers program. Vennekapsbånd er blitt knyttet med nye kontaktklubber i California uten at gamle kontakter er blitt forsømt. Særlig intim har forbindelsen vært med Burbank Rotary Club. Burbank startet med å sende en norskfødt ambassadør, Mads Teigland, til Bergen. Siden er det gått slag i slag med et Rotary Reel program fra Bergen, et felles telefonmøte og som klimaks et to-dagers besøk i april av 8 Burbank-Rotarianere med fruer. Sammen med de andre Bergensklubber og deres Amerika-gjester ble det bygd mange nye "Bridges of Friendship".

Ungdomsleiren på Godskegården under Calle Godskes suverene ledelse har perspektiver langt utover Bergen Rotary Klubb. For å gjøre denne idé levende, arrangerer klubben i forbindelse med 40 årsdagen et "guvernørmøte" på Godskegården. Da skal representanter for Rotary i Norden få oppleve Calle og hans ungdommer i full aktivitet. Og et slikt møte kan neppe unngå å sette spor etter seg!

Men det store preg på året setter allikevel de 40 år. Under ledelse av klubbens store arkivar, Alf Knag og Ragnar Visted blir "Slik var det" den røde tråd gjennom vårsemestrets programmer. Og selv om "jubileumsboken" får vente til det første halvsekel, håper vi at 40-års beretningen skal bli verdige "blad i minnenes arkiv". Og så gleder vi oss til vårt festmøte den 12.juni, da vi håper å få se riktig mange av våre venner blant oss.

Nye medlemmer:

Alf Chr. Tornøe, Bernt Chr. Vedeler, Christopher Vestrheim.

Olav Harald Jensen.

Fjellgården Kleppe, Osterøy

Bergen Rotary Klubb og de unge
(15 års virksomhet på Godskegården)

En fin dag i november: med president Santos Danielsen som leder, var vi for første gang på Kleppe.

Snart var vi alle klar over: her er stedet!

Noen måneder senere, i klubben: Johan Gran, blid som alltid, bad om ordet, han så litt betenkt ut. "Igår kom jeg i skade for å kjøpe Godskegården for 10 000 kroner!" Applaus og tilslutning fra klubben. Og så var det å gå igang med det største tiltak i Bergen Rotary Klubbs historie: studiegården på Osterøya og kursene der.

5 år tidligere hadde jeg startet "naturvitenskapelige ungdomsleirer" på Sekse i Hardanger. Olav Einset, herredsgartner, forsker, evig ungdommelig entusiast, sørget for det materielle grunnlag. Suksessen var overbevisende og sneballen begynte å rulle. 1946: først kurs i Viddal på Sunnmøre, senere et på Sverveli i Telemark, og tilslutt samtidige kurs på Sekse (gutter) og Espe(piker) i Hardanger. 1947: lastebilturen Bergen - Tromsø - retur, et eventyr vi aldri glemmer. 1948: utforskning av Ryfylke og Sirdal på vei til speidernes landsleir i Mandal. 1949: lignende turer i Sogn og Nordfjord til og fra Verdensjamboreen i Skjåk - og her ble Roverstafetten besluttet som i 1951 forenet speidere fra Lindesnes til Nordkapp. Men fra 1950 ble Kleppe rammen for de fleste av mine ungdomsleirer.

Hva er hensikten med Kleppe? Og hvordan søker vi å nå våre mål?

Vår tids største problem er ikke "sameksistens mellom øst og vest", men "sameksistens mellom maskiner og mennesker". Jo mer maskinene yder, dessto større fare for at mennesket bare nyder, tar passivt imot. Men denne livsholdning er ikke verdig "skabningens herre". Mennesket har trang til å se og høre, til å virke og skape. Kan det ikke utfolde seg i arbeidet, fordi dette er blitt lettvindt, trivielt og banalt, så byr til gjengjeld fritiden, den stadig økende fritid, på stadig større muligheter. Vårt land, med øyer og fjorder, med fjell og daler ligger og venter på å bli oppdaget påny; vår kultur - gamle kirker og gårder, malerkunstens, diktningens og musikkens verdener - blir åpnet for flere og flere. Det gjelder bare å være våken og ta

Gløtt fra kursvirksomheten

imot, det gjelder å velge i en forvirrende mangfoldighet; aviser, kringkasting og fjernsyn gjør ikke valget lettere. Kan vi hjelpe de unge med "fritidsproblemet", med å finne frem til de store, menneskelige verdier?

Arbeidet på Kleppe er et ja på dette spørsmålet. Men hvordan? Ved aktivitet! "Forskning og friluftsliv" er vårt motto, men også "natur og kultur". Aristoteles har fremhevet som den mest verdifulle forskning den som ikke tar direkte sikte på det nyttige. Det er godt å ha autoriteten til en gresk vismann i ryggen.

Hva er naturforskning? Ikke bare abstrakt, teoretisk tankearbeide eller raffinert eksperimentering i laboratorium, men også feltforskning, innsamlingsarbeide, katalogisering og ordning av materiale. Kleppeforskningen blir selvsagt i første rekke feltforskning: geologi, botanikk og zoologi. Noen forskningsområder er nå blitt "klassiske" på våre kurser: innsamling av humler, øyenstikkere og sommerfugler, studium av Kleppevannets hjuldyr (det latinakenavn rotatoria burde gjøre dem særlig populære hos oss rotarianere) og marinbiologiske undersøkelser (Hardanger, Sundhordland, Nordhordland, Sunnmøre); på dette siste felt har cand.real. Kristian Fauchald vært vår interesserte og koselige leder gjennom mange år.

Den største vanskelighet ved vårt feltarbeide er vestlandsværet. Derfor er vårt motto også : "natur og kultur". Foredrag og musikk (med plater), litteratur, kunst blir detplass til på regnværsdagene. Noen år har vi også hatt meget aktiv musisering; spesielt kan nevnes blåsersekstetten i 1963. "Kleppe Tidende", karneval, improviserte operaer - ikke for ingen ting kaller jeg Kleppe de "ville idéers gård". Men den største kulturoppgave er registrering av vestlandstun, arkeologiske utgravninger og reising av vårt eget vestlandstun, forlengst døpt "Trulsetunet" etter idéens far og mest entusiastiske talsmann. Dette er forøvrig en sak som mer angår "Kleppeveteranene" enn de vanlige kursdeltakere. Det kameratskap som disse kleppianere har skapt, påtvers av avstander og landegrenser, lar seg vanskelig beskrive. Det utfolder seg på store og små dugnader, og særlig på de store veteranturner (Norge på tvers, Hardangerfjordekspedisjonen, turene til Telemark og Sunnmøre).

Fritidsbeskjeftigelse.

Tilslutt tilbake til historien, hvordan Godskegården har vært brukt siden overtagelsen for 15 år siden. Hvert år har vi hatt minst ett sommerkurs for ca. 30 deltakere; disse kurser bærer seg selv økonomisk. Et virkelig løft for rotaryklubben og dens medlemmer er derimot de internasjonale ungdomskurs; hittil har vi hatt 4 slike. Bare en av Rotary's mange oppgaver har fått en fast, internasjonal, organisasjon: ungdomsutvekslingen. Vi i Norge sitter av og til med en flau følelse at vi gir altfor lite, og får altfor meget. Takket være Godskegården kan imidlertid vår klubb gjøre en innsats; på Kleppe kan internasjonale ungdomskurs arrangeres på en rimelig og morsom måte. Det bør ikke bli for lenge til neste gang.

15 år er gått siden Bergen Rotary Klubb oppdaget Kleppe. Gården er snart ferdig utbygget; en "bestyrerbolig" er reist lenger oppe i lien, materialene fra Helstadstova på Sunnmøre, det første hus i Trulsetunet, ligger klart. Kursene har funnet sin form, og jeg studerer med interesse mine "superveteraner" med tanke på fremtidens leder. For kleppekursene og kløppetradisjonen har mulighet til å vare gjennom mange generasjoner.

Selv er jeg altfor meget part i saken, altfor meget kleppianer, til nøkternt å vurdere hva Godskegården har gitt alle oss deltakere gjennom de første 15 år. Men én ting er sikkert: jeg har mange med meg når jeg slutter med en takk til våre gode venner og hjelpere i Bergen Inner Wheel klubb og i Bergen Rotary Klubb.

Calle Godske.

DISTRIKTSGUVERNØRER FRA BERGEN ROTARY KLUBB

Thorleif Evanths 1931/1932. Distrikt 67: Norge, omfattende 9 klubber.

Eilif Amundsen 1935/1936. Distrikt 67: Norge, omfattende 16 klubber (592 medlemmer).

J. W. Eide, 1959/1960. Distrikt 129: Sydvestre del av Norge, omfattende 28 klubber (928 medlemmer).

C. L. Godske, 1965/1966. Distrikt 129: Sydvestre del av Norge, omfattende 34 klubber (1171 medlemmer november 1965).